...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...ховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 241 (6161)
ДЕКАБРИИН 8
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

КОЛХОЗОЙ ПАРТИЙНА ...РГАНИЗАЦИИН СЕКРЕТАРЬ

...зой партийна организациин ...рь смаршье предприятиин... эмхи зургаанайхидал ад ...организациин ажабайдалда үүргэ гүйсэдхэдэг. Тэрэ ха... ...ийна срганизациин үдэр хүдэлмэрие хүтэлбэрилдэг, гэшүүдые нигтаруулан ...а, эрмэлзэл оролдолгыень ...е эмхидхэлэй ажахын та... ...хижүүлхэ, тарьянажал ба ...л хүгжөөлгэдэхи амжалта... улам арбидхаха хэрэгтэ ...аг байха юм. Тэрээнэй хү... доро коммунистнууд-кол... ...уд идейнэ талаараа хатуу... ...ниитэ-политическэ ажал... ...да эдэбхитэйгээр хабаада... ...на.

...иимэһээ партийна олониитэ секретарьнуудые һунгал... ...илтэ ехэтэйгээр хандажа, этигэл найдабарие сохом ...э шадаха хүнүүдые һунга... ...у. Тиихэдээ тэдэнэр болбол ...рь гээшэ ехэ юумэ мэдэ... ...дэлмэридөө принципиальна, ...а правительствын тоггоол ...эринүүдые бэелүүлгэдэ ...истнуудые эмхидхэжэ шада... ...туһатай үүсхэлые дэмжэ... ...тагдалнуудтай тэмсэжэ, ...лэл ба өөрыгөө шүүмжэлэ... ...тэрүүлгэдэ жэшээ харуул... ...аха шадабаритай хүн байха ...эжэ харадаг.

...унистнуудай энэ этигэл най... ...е нэрэтэй түрэтэйгөөр ха... байдаг, колхозуудай пар... ...рганизацинуудай хэдэн ар... ...ретарьнуудые нэрлэжэ бо... ...шээлхэдэ, Байкало-Куда... ...агай Ленинэй нэрэмжэтэ ...доһон колхозой партийна ...анизациин секретарь нүхэр ...онев аша үрэ ехэтэйгээр ...рилнэ. Тэрээнэй хүтэлбэ... партийна организаци поли... ...ба ажахын хүдэлмэрие ...итайгаар зохилдуулна. А... ...жахын шиидхэхы участо... ...убаарилан табигдаһан ком... ...удынь ниитынгээ ажал... сэхээр хандалгын үль... ...э харуулна. Секретариин ...р партийна суглаанууд ба заседанинууд дээрэ прав... ...үрүүлэгшын, бригадирнуу... ...малажалай фермэнүүдые ...ай элидхэлнүүд ходоло... ...а байдаг. Элидхэлнүүдэй ...ын урда тээ колхозно үй... ...н зохихо участогуудтахи ...и һайтар шалгагдадаг ...нэ хадаа колхозой хүдэл... дутагдалнуудые саг соонь ...э, тэдэнние усадхаха та... ...вленидэ туһалха арга бо... ...артийна организацида ол... ...ха юм.

...ртийна организаци хинан ...байха эрхээ зүбөөр бэе... колхозниигуудай дунда по... ...э хүдэлмэри саг үргэлжэ социалистическэ мүрысөө ...эн, тэдэнние шэн зоригто ...элсүүлнэ. Энээнэй ашаар ...нэрэмжэтэ колхоз артель... ...гаа хүгжөөхэ талаар мү... ...э шэнэ амжалтануудые Колхозой полинууд дээрэ ...гаса туйлагдаа. тэрэнэй ...энэ колхоз гүрэндэ та... ...алгаяа болзорһоонь урид ...н, 1952 оной тарилгада хэ... ...э үрһөөр өөрыгөө ханга... ...а. Колхозой малай тоо ни... ...шороо.

...й нэрэмжэтэ колхозой ...организациин хүдэлмэ... ...й дүршэл хадаа колхозно ...нуудай ажал-ябуулгын ...ь секретариин хүдэлмэ... ...ээр дулгыдадаг гэжэ ха... ...өөрынгөө харюусалгые ба ...үүргые ходолоо һанажа ...үтэлбэрилэгшэтэй партий...на организаци түгэс амжалтатайгаар хүдэлмэрилдэг байна. Гэхэтэй хамта, партийна олониитын этигэл найдабарие ёһотойгоор хүндэлдэггүй, даалгагдаһан хэрэгтээ хайша хэрэгээр хандадаг хүнөөр толгойлуулһан партийна организаци муугаар хүдэлмэрилдэг байха юм. Энээндэ таараха жэшээе холуур бэдэрһэнэй хэрэггүй. Тарбагатайн аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Ковалёвые шье абаад үзэе. ВКП(б)-гэй айкомой һаяхан болоһон табадах пленум дээрэ элирүүлэгдэһэнэй ёһоор, тэрэ хадаа өөрынгөө хубиин хэрэгые эрхилээд, партийна хүдэлмэрие орхижорхиһон байха юм. Энээнэй эсэстэ парторганизацинь тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Партийна суглаанууд хаа яа болоно. Коммунистнуудынь эдэбхитэй ажал-ябуулгада хабаадуулагданагүй.

Партийна организациин секретарьнууд дааһан хэрэгэйнгээ түлөө ходоодоо һанаата боложо байха, амжалтануудаараа һанаагаа амарангүй, улам бүри урагшаа дабшахые эрмэлзэхэ зэргэтэй.

Колхозой парторганизациин секретарь бүхэнэй зорилго юуб гэхэлэ, партийна организациин хүдэлмэриин хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха, колхозно ажабайдалдахи тэрээнэй эмхидхэхы үүргые улам бүри үргэжэ байха ёһотой. Энээнэй тула коммунистнуудые колхозно үйлэдбэри дээрэ зүбөөр хубаарилан табиха, колхозно үйлэдбэридэхи тэдээнэй түрүү үүргые үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлжэ байха хэрэгтэй. Организациин гэшүүдэй үүсхэлые ба самодеятельностине бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, партийна суглаануудые саг сагтань үнгэргэжэ, тэдээн дээрэ партийна хүдэлмэриин шухалын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсүүлхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые хүгжөөхэ, коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал эмхидхэхэ, үргэн олон колхозниигуудай дунда политическэ хүдэлмэри үдэр бүри ябуулха шухала.

Партийна организациин секретариин хүдэлмэриин амжалта хадаа партиин айкомой зүгһөө тэрээндэ ямараар туһалжа ба хүтэлбэрилжэ байһанһаа нилээд дулдыдадаг. Гэбэшье, ВКП(б)-гэй олон айкомууд колхозуудай партийна организацинуудай секретарьнуудта анхарал багаар табина, тэдээнэй һуралсалые муугаар эмхидхэнэ, тэдэнэй хабаадалгатай семинарска занятинуудые хаа-яа, доодо хэмжээндэ үнгэргэнэ. Айкомуудай хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа инструкторнууд партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин асуудалнуудаар секретарьнуудта практическа туһаламжа үзүүлхэ, захяа заабари үгэхэ хэрэгтэ ёһотой анхарал табинагүй. Элэ ехэ дутагдалнуудые түргэнөөр зайсуулжа, секретарьнуудые партийна хүдэлмэриин практикада саг үргэлжэ һургаха, тэдээнэй политическэ ба ниитэ эрдэмэй хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа анхарал оролдолго гаргаха хэрэгтэй.

Партиин айкомууд болбол колхозуудай партийна организацинуудай секретарьнуудые марксистско-ленинскэ теорёор зэбсэглэн, тэдэнние практическа хүдэлмэри дээрэ хатуужуулан, большевистскэ шүүмжэлэлэй ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй ёһоор тэдэнние хүмүүжүүлэн, колхозууддахи партийно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе бүри дээшэнь үргэжэ, хүдөө ажахые дэбжүүлхэ зорилгонуудай амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ ябадал хангажа шадаха байна.

...үсэбһөө гадуур 6300 тонно нүүрһэн

...э вождь нүхэр Сталинда ...шахтёрнуудай бэшэһэн бэ... ...р абалсаһан уялгануудаа ...ын түлөө оролдолго гар... ...ута-Нүүрэй Рудоуправле... ...нягууд жэлэй эхинһээ хойшо 6300 тонно нүүрһэ орондоо түсэбһөө гадуур үгэбэ.

Жэлэй эхинһээ хойшо түс Управлениин 20 шахуу горнягууд «Нүүрһэнэй мастер» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртөө.

Б. Жапов.

„Агитаторай блокнодой" ээлжээтэ номер

...-гэй Бурят-Монголой об... ...опаганда ба агитациин та... ...гитаторай блокнодой» ээл... ...-дохи номер хэблэлһээ га... ...э номерто арадай сүүдүү... ...лтануудта зорюулһан «Гу... ...хала хэрэг» гэһэн нүхэр ...й, «Арадай советскэ сүүд» ...эр Шишуевай статьянууд, мүн «Элэ үдэрнүүдтэ агитпунктда» гэжэ нүхэр Штеренбергын статья хэблэгдээ.

«Агитаторай календарь» соо «Илаһан социализмын Конституци» гэжэ нүхэр Чуйковой статья толилогдоо, 1951 оной декабрь һарада хэгдэхэ хөөрэлдөөнүүдэй темэ, түсэб ба литература заагдаа.

Декабриин 16—арадай сүүдүүдые һунгаха үдэр

«Бурмонголлес» трестын профсоюзна организаци өөрынгөө эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн Евгения Александровна Громыкые арадай заседательда кандидадаар хоёрдохёо дэбжүүлээ. 1949 онһоо хойшо арадай заседатель байха зуураа, нүхэр Громыко һунгагшадайнгаа этигэл найдабарие нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: арадай заседательда кандидат нүхэр Е. А. Громыко.

Ф. Моренецын фото.

БОЛЬШЕВИСТСКЭ ПАРТЯАР ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГДЭГШЭ

Большевистскэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн арадай үнэн басаган Полина Ильинична Молчановае Иволгын аймагай ажалшад арадай сүдьядэ кандидадаар дэбжүүлээ.

Тэрэ хадаа Баргажанай аймагай үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн юм. 1940 ондо дунда һургуули дүүргээд, нүхэр Молчанова «Баргузинская правда» газетын редакцида хүдэлмэрилһэн байна. Тэрэ хадаа дайнай үедэ Советскэ Армида туһаламжа эмхидхэхэ асуудалаар арад зоной дунда ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһан байгаа.

Ургажа ябаһан залуу большевик нүхэр Молчановае парти болбол прокуратурын органуудта хүдэлмэрилхын тулада эльгээгээ һэн. Полина Ильинична Баргажанай аймагай прокуророй туһалагшаар, хожомынь Кабанскын аймагай прокуророй туһалагшаар, Байкало-Кударын аймагай прокуророй уялга дүүргэгшээр хүдэлмэрилөө. Прокуратурын органуудта хүдэлмэрилхэ зуураа, шадабаритай ба Ленин — Сталинай партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ хүдэлмэрилэгшэ байһанаа үшөө дахин харуулһан байна. Мүнөө нүхэр Молчанова юридическэ ба политическэ мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг юм. Тэрэ хадаа Иркутска юридическэ институдай 4-дэхи курсада заочнаар һурана, тэрэшэлэн БМАССР-эй юстициин Министерствын аппаратда мүнөө практикум гаража байна.

Большевистскэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн, арадай үнэн басаган Полина Ильинична Молчановагай түлөө энэ оной декабриин 16-да Иволгын аймагай һунгагшадай нэгэн һаналтайгаар голосуудаа үгэхэ байһаниинь лабтай.

А. Антонов.

Һонирхолтой хөөрэлдөө хэнэ

Яруунын аймагай Комсомольско долоон жэлэй һургуулиин багшанар һунгагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулгада ехэ анхарал хандуулна. Тэдэнэр һунгагшадта советскэ һунгуулиин хуулине тайлбарилхаһаа гадна, уласхоорондын байдал тухай, советскэ гүрэнэй эб найрамдалда дуратай гадаадын политика тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Агитаторнууд-багшанар Василий Николаевич Маханчеев, А. Дымчиков, П. Тугулукова илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Хоёр һарын турша соо тэдэнэр 10—10 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэ агитпункт эмхидхэлгэдэ багшанар эдэбхитэйгээр хабаадаһан байха юм. Багшанарай хүтэлбэри доро һурагшадай уранһайханай самодеятельностиин коллектив колхозниигуудта концерт харуулжа байдаг. Эндэхи агитколлективэй хүдэлмэри имагтал түсэбэй ёһоор ябуулагдадаг юм.

Ц. Дандаров.

Новатор Набокин—арадай заседательда кандидат

Николай Семёнович Набокин болбол хаанта засагай үедэ Воронежско областиин үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн юм. Үгытэй ядуу, үлэсхэлэн хооһон шахуу байһан туладаа, эрдэмдэ һураха аргагүй байгаа. Тиимэһээ, нютагайнгаа баяшуулай хара барлаг боложо, һургуулида һураха наһаяа үнгэргэхэ баатай болоһон юм.

1917 он. Октябрьска революци боложо, Ленин — Сталинай партяар хүтэлбэрилэгдэһэн хүдэлмэришэд ба таряашад засаг түрэеэ гартаа абаа, ажалша арадай хүбүүд, басагадай дуратай мэргэжэлээ шудалха бүхы услови байгуулаа. 15 наһатай Николай Семёнович помещигэй дарлалтаһаа мултараад, слесариин мэргэжэл шудалжа эхилбэ.

Тиин хожомынь Дээдэ-Үдын паровозно деподо ерээд, слесареэр хүдэлмэрилхэ зуураа, хэдэн олон мэргэжэл шудалба. Токариин, монтёрой мэргэжэл һайнаар шудалһан түрүү стахановец хүрэтэрөө тэрэ ургаа. Өөрынгөө дуратай мэргэжэлдэ хэдэн олон залуушуулые һургаһан байна. Тэдэнэрэй олониинь үндэр бүтээсэтэйгээр ажалладаг хоёрзуутан болонхой.

Партийнабэшэ большевик Николай Набокин хадаа олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Хамтадаа ажалладаг слесарьнуудэй, мүн тэрэшэлэн гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, ажалшадай дунда хүндэтэй хүн болоо. Тэрэ хадаа Советскэ Союзай гадаадын ба дотоодын оршон байдалые зүбөөр ойлгуулхын түлөө центральна ба областной газетэнүүдые һайнаар уншажа, тобшохон конспект зэхёоһоной нгоо һүүлээр, даа һэн участогтаа гарадаг байна.

Мүнөө ООН-эй Генеральна Ассамблейн зургаадахи сесси дээрэ советскэ делегадуудай хэлэһэн үгэнүүдые богонихоноор аад, тодорхойгоор ойлгуулжа үгэнэ. Мүн эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна конференциин бүхы материалнуудые уншажа үгөө.

Железнодорожно районой ажалшад хадаа нэгэдэхи участогай арадай заседательнуудта кандидатурануудые дэбжүүлхэдээ Николай Семёновичын нэрые эгээн түрүүлжэ нэрлээ һэн. Арад зоной этигэл найдабарие стахановскэ ажалаараа харюулхые оролдожо, энээнэй урда тээ үдэрэйнгөө нормые хоёр дахин үлүүлдэг байгаа һаа, мүнөө бүри ехээр үлүүлнэ. Эб найрамдалай вахтада жагсаһан үдэрһөө эхилжэ халаанайнгаа даалгабари 257 — 300 процент дүүргэдэг болоо.

Новатор Николай Семёнович Набокиной һунгагшадайнгаа этигэл найдабарие дүүргэхэ байһандань һунгагша бүхэн найдана.

Г. Бадмаев.

Һунгуулиин № 2 округто

Һунгуулиин 2-дохи округой һунгагшад арадай сүдьяда кандидат Н. И. Сабурова болон арадай заседательнуудта кандидадуудтайгаа Улан-Удэ городой һунгуулиин № 2 пунктын байшан соо уулзаба.

Наталья Ивановна Сабурова болбол советскэ сүүдэй үг зорилго, ажал-ябуулга тухай хэлэһэн байна. Тэрэ хадаа мүн өөрынгөө ажал-ябуулга тухай, һунгагшадай этигэл найдабарие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ тухайдаа хэлээ.

Һунгагшадай зүгһөө нүхэр Косых үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа «нүхэр Сабурова бидэнэй этигэл найдабарие харюулжа шадаха байха. Арад зониие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүри анхаралтайгаар хандаха гэжэ найданаб» гэжэ мэдүүлээ.

Арадай заседательнуудта кандидадууд нүхэд Некрасов, Агафонов, Маркова гэгшэд харюугай үгэ хэлэхэтэйгээ хамта, автобиографинуудаа хэлэһэн ба арадай аша туһын тулада оролдосо ехэтэйгээр ажаллахабди гэжэ һунгагшадые найдуулһан байна.

Һүүлээрнь һунгуулиин № 2 пунктын агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Косырев арадай сүдьяда кандидат Наталья Ивановна Сабуровагай, арадай заседательнуудта кандидадуудай түлөө өөһэдынгөө голосуудые нэгэн хүн шэнгээр үгэхыень бүхы һунгагшадые уряалба.

Уулзалгын һүүлдэ үһанзамайхидай уранһайханай самодеятельностиин коллектив концерт харуулаа.

К. Зелененко.

Баярта уулзалга

Манай республикын фабрика ба заводуудта, колхозууд ба совхозуудта, организацинууд ба эмхи зургаануудта олон зоной хабаадалгатай суглаанууд боложо, арадай сүдьянарта ба арадай заседательнуудта өөһэдынгөө дэбжүүлһэн кандидадуудтай һунгагшад уулзана.

Улан-Удэ городой һунгуулиин № 5 пунктын байшан соо һунгагшад һаяхан олоороо сугларба. Арадай сүдьяда кандидат Наталья Ивановна Сабуровагай уулзахаяа тэдэнэр сугларһан байгаа.

Районно Соведэй түлөөлэгшэ нүхэр М. Пивоваров суглаа нээхэ зуураа, Городской районой хоёрдохи участогай арадай сүдьяда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Сабуровагай биографитай һунгагшадые танилсуулаа.

Һунгагшад нүхэд Митыпов, Лоханина, Воробьева болон бусад үгэ хэлэжэ, һунгалтануудай үдэр арадай эрхим басаган Наталья Ивановна Сабуровагай түлөө голосуудаа үгэхэ байһанаа баяргайгаар мэдүүлһэн, мүн лэ тингэхыень бүхы һунгагшадые уряалһан байна.

Суглаанай түгэсхэл дээрэ нүхэр Сабурова үгэ хэлэжэ, тэрээндэ олгоһон этигэл найдабариин түлөө һунгагшадта баясхалан хүргөөд, арад зоной энэ үндэр дээдэ найдабарие нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулхын түлөө бүхы эрдэм мэргэжэлээ, хүсэ шадалаа зорюулан хүдэлмэрилхэ байһан тухайгаа мэдүүлээ.

А. Алсахов.

Һунгагшадаа найдуулба

Кяхтын һунгуулиин Сталинска участогай һунгагшадай суглаан боложо, арадай сүдьяда кандидат нүхэр М. И. Пчелинцева һунгагшадтаяа уулзаба.

Һунгагша нүхэр Мадасов түрүүлжэ үгэ хэлэхэ зуураа, советскэ сүүдэй дэлхэй дээрэ эгээн демократическа сүүд байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хэлээд, арадай үнэн басаган Маргарита Ильинична Пчелинцевагай түлөө декабриин 16-най үдэр бултадаа голосуудаа үгэхыень һунгагшадые уряалһан байна.

Удаань нүхэр Пчелинцева үгэ хэлэжэ, аймагай арадай сүдьяда кандидадаар дэбжүүлһэнэйнь түлөө сугларагшадта халуун баясхалан хүргөөд, советскэ хуулине наринаар сахиха ба советскэ арадай эрхэнүүдые үнэн сэхээр хамгаалхаб гэжэ һунгагшадые найдуулаа.

Агитпунктые даагша нүхэр Петропулов, хүдөө ажахын техникумэй студент нүхэр Афанасьев ба бусад үгэнүүдые хэлэжэ, һунгалтануудай үдэр арадай үнэн басаган М. И. Пчелинцевагай түлөө голосуудаа нэгэн һаналаар үгэхыень сугларагшадые уряалһан байна.

Суглаанай һүүлээр пионернуудэй байшангай коллектив концерт табяа.

Д. Болхоев.

Республикын МТС-үүдтэ трактор заһабарилгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной декабриин 5-най мэдээн

МТС-үүд	Кварталай түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Ново-Брянска	78,6
Жиримскэ	59,1
Курбын	56,7
Түнхэнэй	56,3
Хорин	55,0
Иволгын	53,8
Үдын	50,0
Ехэ-Кударын	47,8
Сэлэнгын	45,4
Окино-Ключевскойн	44,7
Чесанын	40,9
Бага-Куналейн	40,0
Кыренскэ	40,0
Кабанскын	38,5
Эгэтын	38,5
Тарбагатайн	37,5
Селендумын	36,4
Сүхын	35,7
Итанцын	35,0
Кяхтын	34,6
Закаменай	33,3
Суулгын	32,0
Бургалтайн	31,3
Үшөөтэйн	30,8
Саянтын	28,0
Торин	27,7
Ехэ-Куналейн	27,3
Хонхолойн	26,1
Хамнигадайн	25,0
Гашайн	23,9
Тимлюйскэ	21,7
Хэжэнгын	21,4
Бичурын	19,6
Баргажанай	13,6
Куйтунска	10,0
Сагаан-Усанай	5,0

Үрһөө сэбэрлэжэ байна

Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренжапов) ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр үрһэнэй ороохо хааба. Хамта 2400 центнер шэниисын, хара таряанай ба овесой үрһэ хаагаа.

Мүнөө эндэхи колхозниигууд үрһэнэйнгөө таряа түргэнөөр сэбэрлэжэ байна.

В. Бадашкеев.

Хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхээ

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Банзарон) гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, таряагаа сохижо, үрһэ хаажа байна.

Энэ колхозой Сандан Шойжоевой хүтэлбэрилдэг тарьянажалай бригада хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар таряа сохилгые түргэнөөр ябуулна.

Ерэхэ жэлэй тарилгые һайн шэмбэргэй үрһөөр хангахын тула оролдон, эндэхи колхозниигууд тарилгада хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр шэниисын үрһэ хаагаад, бусад культурануудай үрһэ хааха түсэбөө дүүргэхэ дүтэлүүлжэ байна.

Д. Мункоев.

Ехээр һонирхобо

Колхозой түрүүлэгшэнэрые бэлдэхэ хүдөө ажахын республиканска һургуулида пединститудай һурагша, физико-математическа наукануудай кандидат нүхэр Иванов «Атом ба тэрэнэй энерги» гэһэн лекци уншаа. Һурагшад ба багшанарай коллектив тус лекцине тон анхаралтайгаар шагнаад, лекторһоо олон асуудалнуудые һураһан байна.

Б. Булаев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Агитатор Яков Башиновай амжалта

Хориин леспромхозой Патайн Горхондохи модо бэлэдхэлэй участогай модошодой дунда коммунист Яков Дмитриевич Башинов ехэ хүндэтэй болонхой. Тэрэ хадаа эрхим мастер, мастерска участогай дүй дүршэл ехэтэй хүтэлбэрилэгшэ байхаһаа гадна, модошодой дунда лекци бэ элидхэлнүүдые хэдэг, хөөрэлдөөнүүд ба газетэ уншалга хододоо үнгэргэдэг байна. Тэрэ болбол гансахан ноябрь һара соо: «Сталинска Конституци—дэлхэй дээрэ эгээн демократическа конституци мүн» «Советскэ сүүд—үнэхөөрөө арадай сүүд» гэһэн ба бусад хэдэн темэнүүдээр элидхэлнүүдые хээ. Гадна, арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануud тухай асуудалаар олон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Яков Дмитриевичын хэлһэн хөөрэлдөөнүүд удха һайнтай ба ойлгосотой байдаг. Хөөрэлдөөнүүдээ модошодой урда табигдажа байһан тодорхой зорилгонуудтай нигтаар холбодог юм. Тэрэ болбол коммунизмын агууехэ барилгануудта модоной улам ехээр хэрэглэгдэхэ байһан тухай ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгөөд, участогайнгаа хүдэлмэришэдые, модо бэлэдхэлдэ ябаһан колхознигуудые үдэрэйнгөө даалгабари дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ зоригжуулна.

Нүхэр Башиновай шадамараар ябуулһан агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри һайн үрэ дүн харуулна. Нүхэр Башиновай хүдэлмэрилдэг мастерска участок ноябриингаа түсэб 110 процент дүүргэжэ, модо бэлэдхэлэй участок соо нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Б. Намжилон.

Хүдэлмэридөө харюусалгагүйгөөр хандана

Кударын аймагай «Баян Булак» колхозой партийна организацида агитационно-ниитын хүдэлмэри һулаар табигданхай. Арадай сүүдүүдые һунгаха һунгуулиин кампаниин эхилхэһээ хойшо агитаторнуудай семинар оройдоо нэгэ удаа үнгэргэгдэһэн байгаа. Эндэхи агитколлективэй 11 агитаторнуудай олонхинь агитационно хүдэлмэри хэнэгүй. Хөөрэлдөөн, газетэ уншалга һунгагшадай дунда эмхидхэгдэнэгүй. Агитаторнууд Э. Бадмаев, В. Бадмаев, Д. Эрдынеев, Р. Сунграпов ба бусад нэгэшье экземпляр газетэ абадаггүй байха юм. Эндэ агитпункт нээгдэнхэй болобошье, нэгэшье агитатор дежурилнагүй.

Парторганизациин секретарь нүхэр Д. Цыдыпов агитколлективээ һайнаар хүтэлбэрилжэ, агитационно-ниитын хүдэлмэрине колхознигуудай дунда үргэнөөр ябуулхын тула оролдоногүй. ВКП(б)-гэй айкомой түлөөлэгшэнэрэй тус парторганизациин хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлхэ гэжэ ерэхэдэнь, нүхэр Цыдыпов хэтэрхэдээ тэдэнэртэй уул захагүй арга бэдэржэ, иишэ тиишээ ябашадаг зантай. Парторганизациин секретарь нүхэр Цыдыповэй хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр, ямаршье харюусалгагүйгөөр хандадаг дээрэһээ энэ колхоздо агитационно-ниитын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана.

П. Огнев.

Түрүү агитколлектив

Улан-Удэ городой электростанциин партийна организациин агитколлектив ехэшье бэшэ һаа, эмхитэй, эдэбхи ехэтэй юм. Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри эндэ һайнаар табигданхай.

—Агитколлективээ хүтэлбэрилхэдөө, ямар юумэндэ эгээл гол анхаралаа хандуулнабта,—гэжэ тус агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ, парторганизациин секретарь нүхэр Дикановһаа асуубабди.

—Кампаниин ёһоор бэшэ, харин саг үргэлжэ, түсэбэй ёһоор ябуулагдаһан хүдэлмэри ехэ үрэ үгэдэг юм,—гэжэ тэрэ харюусаба. Энэ тон зүб. Тус агитколлективэй хүдэлмэри ямар нэгэн кампаниин ёһоор бэшэ, харин түсэбэй ёһоор саг үргэлжэ ябуулагдадаг байха юм. Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампаниһаа хойшо нилээд удаахан саг үнгэрөө. Гэбэшье, энэ агитколлективэй агитаторнууд нэгэшье үдэр хүдэлмэрсэ зогсоогоогүй байха юм.

Тус агитколлектив олон хүнүүдһээ бүридэнхэй бэшэ. Тэрэнэй гэшүүдээр электрослесарь Николай Васильевич Рамкулов, инженер Николай Михайлович Курдюков, электромонтер Николай Федорович Шингарев, бухгалтер Георгий Георгиевич Писаренко ба бусад томилогдонхой.

Эдэнэр хадаа партиин урдахи, советскэ арадайнгаа урдахи өөһэдынгөө уялгые гүнзэгыгөөр мэдэһэн, Эхэ оронноо инаг дуратай простой советскэ хүнүүд юм. Эдэ агитаторнууд большевистскэ дүлэтэ үгөөрөө ажалшадые шэн габьяата ажалда зоригжуулна.

Арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампаниин эхилһэнһээ хойшо эндэхи агитаторнууд ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. Һунгалтанууд тухай Дүримые, советскэ демократиин буржуазна «демократиһаа» булюу һайниие, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ой тухайда нүхэр Бериягын хэлэһэн элидхэлые һунгагшадта тэдэнэр тайлбарилжа үгөө. Мүнөө тус агитколлективэйхид арадай судьянарта ба арадай заседательнуудта кандидадууд тухай агитаци үргэнөөр ябуулжа эхилбэ.

Агитпунктдань хоёр удаа һунгагшадай вечер болоо. «Буржуазна сүүдһээ советскэ арадай сүүдэй онсо илгаа тухай» лекци, мүн арадай судьягай тоосоо һунгагшад тэндэ шагнаһан байна. Удаань уранһайханай самодеятельностиин концерт табигдаа. Мүн һунгагшадта зорюулагдаһан нимэ хэдэн вечернүүд һаяын үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэхэ юм. Тэндэ социалистическэ хуули ёһон тухайда, уласхоорондын байдал тухайда лекцинүүд үнгэргэгдэхэ байна.

Һунгагшадай дунда ябуулагдаха агитационно-ниитын бүхы хүдэлмэри саг үргэлжэ түсэбөөр хараалагдадаг юм. Партийна организаци хадаа түсэбэй дүүргэлтые хододоо хинан шалгажа байдаг. Агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ, парторганизациин секретарь нүхэр Диканов хүдэлмэриингөө дутагдалнуудые дары усадхадаг, агитаторнуудтаа зохихо туһаламжа хододоо үзүүлдэг, һунгагшадтай үнгэргэхэ хөөрэлдөөнүүдэй түсэб табихадань, харуулан ойлгуулгын материал, хэрэгтэй литература шэлэн олоходонь тэдэнэртэ туһаламжа үгэдэг байха юм.

Түсэбэй ёһоор хүдэлмэрилдэг, тэрэнэйнгээ дүүргэлтые хододоо хинан шалгажа байдаг ушар хадаа агитколлективэй ажал-ябуулгые зорилго түгэс болгоно, агитаторнуудые агитационно хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ һургана.

Һунгагшадай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулхынь урда тээ агитаторнуудта заабари захяа хододоо үгтэдэг байха юм.

Арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампаниин эхилһэнһээ хойшо агитаторнуудай семинар 4 удаа болоо. Тэндэ агитаторнуудай дүй дүршэлөө халан абалсалга, тэдэнэй тоосоон болоо.

Һунгагшадай культурна эрилтэнүүдтэй гүйсэд зохилдуулан агитпунктын хүдэлмэриин түсэб табигдадаг, ниитын хэмжээ-ябуулганууд: лекци, хөөрэлдөөн, концерт үнгэргэгдэдэг байна. Һунгагшадай культурна эрилтэнүүдэй олон янза байдагынь элитэ. Уласхоорондын байдал тухайда, тусхайлбал, Корейдэхи, Ирандахи, Вьетнамдахи событинууд тухайда, арадай демократиин оронуудтахи социалистическэ байгуулалтын амжалтанууд тухайда һунгагшадта зорюулагдаһан лекцинүүд болоо.

Һунгагшадай дундахи агитационно хүдэлмэриин эгээл шухала, эгээл шиидхэхы үе—арадай судьянарта ба арадай заседательнуудта кандидадуудай түлөө агитаци болоно. Городской электростанциин партийна организациин агитколлектив хадаа һунгуулиин кампаниин шиидхэхы үе соо һунгагшадай дунда агитационно хүдэлмэри эрхим һайнаар ябуулжа, болохоёо байгаа һунгалтануудта коммунистнуудай ба партийнабэшэ большевигүүдэй сталинска блогой дахин илаха хэрэгтэ өөрынгөө оруулалта хэхэнь лабтай.

Н. Егоров.

Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артель жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. Артелиин түрүүлэгшэ нүхэр А. И. Мартыненко үйлэдбэриин процессые механизацилга хангажа, артелээ түрүү предприятинуудай зэргэдэ гаргаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. И. Мартыненко.

З. Веснинагай фото.

Уялгаяа дүүргэбэ

Социалистическэ мүрысөөндэ абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэһэн Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой котельнэ цехын коллектив котёлнуудые заһабарилха ноябрь һарынгаа түсэбые 105,8 процент дүүргэн, Сталинска Конституциин Үдэрые угтаба. Тэрэ тоодо капитальна заһабарилгын түсэб 115 процент дүүргэгдээ.

Түмэр харгыда хэрэгтэй запасной частьнуудые бэлдэхэ түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдээ. Тепловозуудые тодхоходо хэрэгтэй болодог хоёр комплект газогенераторна түхеэрэлгэ бүтээгдэһэн байна.

Тус цехын монтажнигуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ нүхэр Татаркинай хүтэлбэрилдэг участок түрүү һуури эзэлээ. Эндэ нүхэр Томскиин хүтэлбэрилдэг бригадын котельщигууд, нүхэр Козловой хүтэлбэрилдэг бригадын слесарьнууд-арматурщигууд, нүхэр Силинэй бригадын клепальщигууд мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Газорезчик нүхэр Челмадеев чеканщик нүхэр Филиппов, слесарь Дмитриенко болон бусад хоёрзуутан гэһэн хүндэтэ нэгэзэргэдэ хүртөө.

Ф. Николаев.

Дэмжэмээр үүсхэл

Түмэр харгын Улан-Удын отделениин главна инженер И. Д. Красновой хүтэлбэреэр инженернүүд Н. И. Константинова, А. И. Дедов болон отделениин техническэ бюрогой начальник В. В. Балашов гэгшэд поезднуудые хабсаралгые зонно методээр хэжэ, саашадаа хэрэглэхэ технологическа шэнэ процесс зохёобо.

Энэ процессые бэелүүлхэдэ, поезднуудай коммерческэ гүйсэ 42 процентээр түргэдхэгдэхэ, поезднуудые хабсархын тулада участок дээрэ тэрээниие бариха саг 9,1 часһаа 6,4 час хүрэтэрөө бага болоһон байна.

Технологическа энэ шэнэ процессые бэелүүлһэнэй ашаар тус отделени ноябрь һарын түрүүшын арбан үдэр соо 85 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ арбилһан байна. Энэ үүсхэл хаа хаанагүй дэмжэгдэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Б. Васильев.

УЗЛОВОЙ ТҮРҮҮ МЕТОДЭЭР ХҮДЭЛМЭРИЛЭЕ

Зaһабарилгынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ

Хориин аймагай Ашангын өөмэной Молотовой нэрэмжэтэ томэдхогдоһон колхозой поли дээрэ манай бригада хүдэлмэрилдэг юм. Дүй дүршэл дээрэһээ хараад үзэхэдэ, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэри хадаа тракторнууд, прицепной машинанууд ба комбайнуудай заһабарилгаһаа ехэнхидээ дулдыдадаг байна.

Энэ жэлэй хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые манай бригада амжалтатайгаар дүүргэжэ, МТС соогоо түрүү һуури эзэлээ. Тракторна хүдэлмэриин түсэб дүүргээд, бүхы сезон соо 3334 килограмм горючи алмаһан байна. Тракторнуудаа һайнаар заһабарилһанай ашаар иимэ амжалта туйлагдаа.

Заһабарилгын хүдэлмэриин түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ ба машинануудаа һайн шанартайгаар заһабарилха гэһэн Сэлэнгын МТС-эй механизаторнуудай уряае һайшаан угтажа, манай бригадын гэшүүд республиканска мүрысөөндэ оролсоод, дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаа.

Байгша оной һүүлшын кварталда дүрбэн трактор, трактор[…] плуг, 2 сеялкэ, 1 культиватор[…] комбайн заһабарилхаар шаа[…] байнабди. Бүхы трактор[…] газар элдүүрилдэг бүхы ма[…] нуудай заһабарилгые 1952 о[…] февралиин 23-да дүүргэхэ, ко[…] нуудай —1952 оной июни[…] дүүргэхэ, бүхы трактор[…] электрын гэрэл хангаха у[…] абаабди. Заһабарилгын ху[…] риин өөрынь үнэ 5 проце[…] доошолуулха байнабди.

Манай бригадын гэшүүд[…] хинь залуушуул юм. Тиим[…] ханизаторнуудай мэргэжэл[…] лүүлхын тула заһабарилгы[…] тэдэнэргэй заняти үнгэр[…] байна. Заһабарилгын хүд[…] лэгшэдэй дунда ниитэ-поли[…] хүдэлмэри муу бэшээр таб[…] хай. Машинануудаа түргэн[…] һайн шанартайгаар заһаба[…] тула узловой шэнэ метод хэр[…] ерэхэ жэлэй хүдөө ажахын […] мэриие бүрин түгэс бэлэдхэ[…] гээр угтахын түлөө тэмсэ[…]

А. Васильев. Хориин М[…] № 1 тракторна бригадын бри[…]

Дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаабди

Үнгэрһэн сезон соо Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ «Сталинец-6» комбайнаар хүдэлмэрилхэ зуураа 531 гектар тэрэя хуряажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн ба 255 килограмм горючи алмаһан байнаб. Хэһэн хүдэлмэриингөө түлөө колхозһоо 433 килограмм, гүрэнһөө 400 килограмм ороохо абахаб. Гадна, 2 мянга гаран түхэриг мүнгэ абахэ байнаб. Энэ хадаа парти ба правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгын элитэ гэршэ мүн. Даажа эбаһан комбайнаа бүхы сезон соо һайнаар абажа ябаад МТС-эйнгээ усадьбада асаранхайб.

Ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэхын тула сэлэнгынхидэй хандалгые зүбшэн хэлсээд, манай МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялга абаа. Манай МТ[…] жэл түрүүшынхеэ узловой […] методээр хүдэлмэрилжэ […] Хойто мостын узелда хүдэ[…] нэб, тиихэ зуураа үдэрэйнгөө габариие 150 процентһээ доо[…] шээр дүүргэнэб. Манай МТ[…] механизаторнууд заһабарил[…] дэ инженер Ковалевой мето[…] гэнөөр нэбтэрүүлжэ, бүхы […] нануудаа һайн шанартайгаар […] барилха гэжэ шиидээ. С[…] МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй […] гээр хүдэлмэрилжэ, бүхы ма[…] нуудаа болзорһоонь урид д[…] уялга абаад, оролдосотойгоор […] дэлмэрилнэбди, дүүргэжэ ша[…] шье байхабди.

Р. Валеев, Хэжэ[…] МТС-эй комба[…]

Шэнэ методээр хүдэлмэрилнэбди

Манай МТС-эй механизаторнууд энэ жэлэй заһабарилгын хүдэлмэридэ түрүү узловой метод хэрэглэжэ эхилээ.

Заһабарилгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд, энэ методэй үлүү һайн байһые хараабди. Тракторнуудые заһабарилгын шанар хараа байса һайжараа, ажалай бүтээсэ элитээр дээшэлээ, заһабарилгын хүдэлмэришэдэй салиншье дээшэлээ. Гадна энэ метод хэрэглэһэнэй ашаар олон механизаторнууд сүлөөлэгдэжэ, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ. Һургуулида һураха аргатай болоо. Нёдондо 112 хүн заһабарилгада ябаа һаа, мүнөө жэлдэ 85 хүн ябана.

Түрүүшын үдэрһөө эхилэн узелнуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө эмхидхэһэн байнабди. Сэлэнгын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй хандалга зүбшэн хэлсээд, манай МТС-эй механизаторнууд социалистическэ уялга абаһан байна. […] торнуудые, хүдөө ажахын ма[…] нуудые заһабарилгын IV […] лай түсэбые декабриин 27 […] тракторнууд болон хүдөө […] машинануудые заһабарил[…] оной февралиин 10 хүрэтэр […] хэ, заһабарилгын 20 мянга[…] риг алмаха уялга абаһан ба[…]

Эдэ уялгануудаа болзор[…] лүүлхын тула манай МТС-эй […] низаторнууд бүхы шада[…] оролдоно. Заһабарилгын […] ноябрь һарануудай графигые […] лэн дүүргээ.

Ахалагша механик нүхэр Тю[…] контролер-механик нүхэр П[…] ков гэгшэд заһабарилгын ху[…] рилэгшэдтэ техническэ ех[…] ламжа үзүүлдэг юм.

С. Сандаков, Курбын МТ[…] директорые поли[…] талаар ор[…]

Нүхэр Бериягын элидхэлые шудална

Зүүн Сибириин түмэр замай 4-дэхи отделениин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ой тухай нүхэр Бериягын элидхэлые шудалалга һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Энэ хүдэлмэридэ 345 агитаторнууд ба пропагандистнууд хабаадуулагдаһан байна. Тэдэнэр элидхэл тушаа 400 үлүүтэй хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Гадна, агитаторнууд арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримые һунгагшадта тайлбарилжа үгэдэг ба бусад асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые хэдэг байха юм. Кондукторска резервын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда агитаторнууд нүхэд Плотников, Татарин, Буланов гэгшэд тон эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ.

В. Александров.

Хонишодые урмашуулха хэмжээ-ябуулга

Хони үсхэбэрилхэ табан жэлэй түсэбэй ёһоор, республикын колхозуудтахи хонид 100,7 процентээр, тэрэнэй тоодо нарин ба нарибтар нооһотой хонид табан жэл соо 4 дахиһаа үсөөн бэшээр олошоруулагдаха ёһотой. 5 жэлэй эсэстэ Бурят-Монголой колхозууд мүнөө жэлэйхиһээ 4 дахин ехэ ноһо гүрэндэ тушаадаг болохо юм.

5 жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэдээ, республикын колхозууд хонинной нооһонһоо оруулха олзо лоходоо нилээд ехэдхэхэ байна. Хониной нооһо гүрэндэ тушаажа, колхозуудай олохо олзонь 7 дахин ехэ болохо, дунда жэшээгээр колхоз бүхэнэй олзонь 250 мянган түхэригтэ хүрэхэ байна. Тиихэдэ хони олотой Сэлэнгын, Зэдын, Хориин, Яруунын ба бусад аймагуудай колхоз бүхэн гансахан нооһонһоо хахад миллион түхэриг мүнгэн олзо оруулдаг болохо юм.

«1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хони олоор үсхэбэрилхэ ба нооһо ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоол хадаа хони үсхэбэрилһэнэй түлөө илангаяа нарин, нарибтар ба шэрүүбтэр нооһотой хонидые үсхэбэрилһэнэй ба һайн шанартай нооһо ехээр хайшалан абаһанай түлөө урмашуулгын хэмжээнүүдые хараалһан байна.

1951 оной январиин 1-һээ эхилжэ, нооһо бэлэдхэһэнэй түлөө түлэгдэдэг нэмэлтэ түлөөһэнэй шэнэ гурим бии болгогдоо. Энээнэй урда тээ бэлэдхэлэй организацинууд түсэбһөө гадуур колхозуудай тушааһан нооһоной түлөө 50 процентын нэмэлтэ түлөөһэ үгэдэг байгаа. Шэнэ гуримай ёһоор, гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн колхозуудта түлэгдэхэ нэмэлтэ түлөөһэн нилээд ехэдхэгдээ. Жэшээнь, гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө 105 процент дүүргэһэн колхозуудта энээнһээ урда тээ миил 5 процентынь түлөө нэмэжэ түлэгдэдэг байһан һаа, 1951 онһоо эхилэн 5 процентын түлөө бэшэ, харин гүрэндэ тушаагдаһан нооһоной 25 процентынь түлөө түлэгдэдэг болоо. Жэшээнь, гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө 100—105 процент хүрэтэр дүүргэһэн колхозуудта нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэдөө, газарай хэмжээе хараадаа абажа тогтоогдоһон нормо 20 процентээр доошолуулагдаха гэхэ гү, али тушааһан нооһонойнь 80 процентһээ дээшэ процентын түлөө мүнгөөр нэмэлтэ түлэгдэхэ байна. Хэрбээ 1951 оной урда тээ колхозуудай түсэбһөө гадуур тушааһан нооһоной түлөө нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэдөө, үлүүлэн тушааһан нооһонойнь лэ үнные нэгэ хахад дахин ехэдхэжэ түлэдэг байгаа һаа, мүнөө гүрэндэ тушааһан бүхы нооһонойнь дунда жэшээнэй үнын хэмжээгээр түлэхэ байна.

Гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө 110 процентһээ дээшэ дүүргэһэн колхозуудта үгтэхэ нэмэлтэ түлөөһэн бүри ехэ болохо. Жэшээ болгон, Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе. Тус колхоз энэ жэлдэ дунда жэшээгээр хонин бүриһөө 2 килограмм нооһо хайшалһан ба гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө 141,5 процент дүүргэһэн байха юм. Тингэжэ гансахан нэмэлтэ түлөөһэндэ 80455 түхэригһөө гадна, автомашина ба таряанай үлэгдэл абаха болоо. Хориин аймагай колхозууд гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө гансахан нэмэлтэ түлөөһэндэ 250 мянга үлүүтэй түхэриг мүнгэ абаһан байна.

Гүрэндэ нооһо ехээр тушаадаг колхозуудые урмашуулха, тэрэшэлэн хамтын хонидой тоое түргэнөөр олошоруулжа, тэдэнэй нооһоной шанарые һайжаруулха зорилгоор, Правительство хадаа СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын органуудта нигэжэ дурадхаа гэбэл: гүрэндэ нооһо тушаадаг колхозуудай тушааһан нооһые натуротүлбэри ба фуражна культуранууд ороохо тушааха уялгануудтань оруулалсан тоолохо: 1 килограмм нарин нооһоной түлөө фуражна культурануудай 6 килограмм ороохо, нарибтар нооһоной түлөө 1 килограмм, шэрүүбтэр нооһоной түлөө 3 килограмм ба шэрүүн нооһоной түлөө 1,5 килограмм фуражна культурануудай ороохон дарагдаха байна. Гүрэндэ нооһо тушаадаг колхозуудта розничнэ сэнгээр концентрированнэ тэжээл худалдагдаха гэбэл: гүрэндэ тушаагдаһан 1 килограмм нарин нооһонэй түлөө 6 килограмм, нарибтар нооһоной түлөө 4 килограмм, шэрүүбтэр нооһоной түлөө 3 килограмм ба шэрүүн нооһоной түлөө 1 килограмм фуражна тэжээл аймпотребсоюзууд бэ сельпонууд худалдаха байна. Тиин хонин ажал хүгжөөһэнэй ба нооһонойнь шанар һайжаруулһанай түлөө колхозуудта нарин нооһоной килограмм бүхэнэй түлөө 12 килограмм концентрированнэ тэжээл гүрэнһөө үгтэнэ гээшэ. Нооһоной түлөө үгтэһэн тэжээл имаган хонидто эдюулэгдэхэ ёһотой.

Нарин ба нарибтар нооһотой хонидые үсхэбэрилдэг колхозуудые урмашуулхын тула, тэрэшэлэн 1951—1953 онуудай турша соо иимэ нооһотой хонидые бүрин бүтэнөөр харууһалһан, нарин ба нарибтар нооһо гүрэндэ тушааһан колхозуудай мяха оруулалгыень иимээр бага болгохо гэбэл: гүрэндэ тушааһан 1 килограмм нарин нооһыень амидын шэгнүүрээр оруулһан 1 килограмм мяханда тоолохо, килограмм нарибтар нооһые—0,5 килограмм мяханда тоолохо.

Түсэбһөө гадуур гүрэндэ нооһо тушааһанай түлөө нэмэлтэ мүнгэн түлөөһэн үгтэхэһөө гадна, мүн автомашина худалдагдаха байна. Жэшээнь, түсэбһөө гадуур 2 тонно нарин ба нарибтар нооһо гү, али 2,5 тонно шэрүүбтэр ба шэрүүн нооһо тушааһан колхоздо нэгэ автомашина худалдагдаха юм.

«1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хони олоор үсхэбэрилхэ ба нооһо ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоолой ёһоор 1951 онһоо эхилэн, гүрэндэ тушаагдаһан нооһоной түлөө мүнөө байгаа бэлэдхэлэй сэндэ нэмэлтэ болгон мүнгэн шан иимэ хэмжээтэйгээр хонишодой бригадануудта үгтэхэ гэбэл: дунда жэшээгээр хонин бүриһөө 3,5 килограммһаа дээшэ нарин нооһо хайшалаа һаань, килограмм бүриин 2 түхэриг түлэгдэхэ, 3 килограммһаа дээшэ нарибтар нооһо хайшалаа һаань, килограмм бүриин 1 түхэриг 25 мүнгэн, 2,8 килограммһаа дээшэ шэрүүбтэр нооһо хайшалаа һаань, килограмм бүриин 75 мүнгэн, 1,8 килограммһаа дээшэ шэрүүн нооһо хайшалаа һаань, килограмм бүриин 50 мүнгэн түлэгдэхэ байна. Тэрээнһээ гадна, манай республикын колхозуудай хонишодой бригаданууд түл абаха даалгабаряа үлүүлэн дүүргэһэнэй ба хонидоо бүрин бүтэнөөр харууһалһанай, нооһо хайшалһанай түлөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1949 оной декабриин 19-нэй тогтоолой ёһоор ажалай нэмэлтэ түлөөһэ абадаг. Хонин ажал хүгжөөһэнэй түлөө эдэ бүхы урмашуулгын хэмжээнүүд хадаа хонишодой ажалай түлөөһые нилээд ехэдхэхэ ба энэ шухала һа[…] улам хүгжөөхэдэ ехэ удхаш[…]

1951 онһоо эхилэн, гүрэнд[…] һо тушааха түсэбөө үлүүл[…] гэһэнэй түлөө ба хонидые […] венна аргаар ороондо оруу[…] хы эхэ хонидоо хээлитэй б[…] шадаһан зооветеринарна ху[…] лэгшэдтэ мүнгэн шан үгтэ[…] Хонин ажалые амжалтатай[…] жөөжэ, гүрэндэ нооһо туша[…] сэбөө үлүүлэн дүүргэлгэ ту[…] зооветеринарна мэргэжэлт[…] даг салинһаа гадуур жэл со[…] рын салин нэмэжэ абаха ба[…]

Эдэ бүхы урмашуулгын […] нүүд хадаа хонин ажалда[…] дэлгые түргэнөөр усадхаха […] готой. Һайн шанартай ноо[…] промышленностьда колхо[…] ехээр үгэдэг болохынь түлө[…] гүрэн бүхы хэмжээ абана. […] ажал дээрэ хүдэлмэрилжэ […] хүнүүдтэ, хүдөө ажахын м[…] тэдтэ улам һайн услови […] на.

Партийна, советскэ, хүдө[…] хын органууд бүхы колхоз[…] хүдөө ажахын мэргэжэлт[…] публикын Министрнүүд[…] ведэй ба ВКП(б)-гэй об[…] бюрогой тогтоолые […] ха, хонин ажал ула[…] жөөхэ хэрэгтэ бүхы колхоз[…] элсүүлхэ ёһотой. Манай респ[…] ашаг шэмэ ехэтэй хони […] дэг түрүү республика боло[…] боломжотой Энэ зорилгоо […] хын тула хүдөө ажахын бү[…] дэлмэрилэгшэ[…] сэжэ ба[…]

А. […]

Коммунизмын агуухэ барилганууд дээрэ

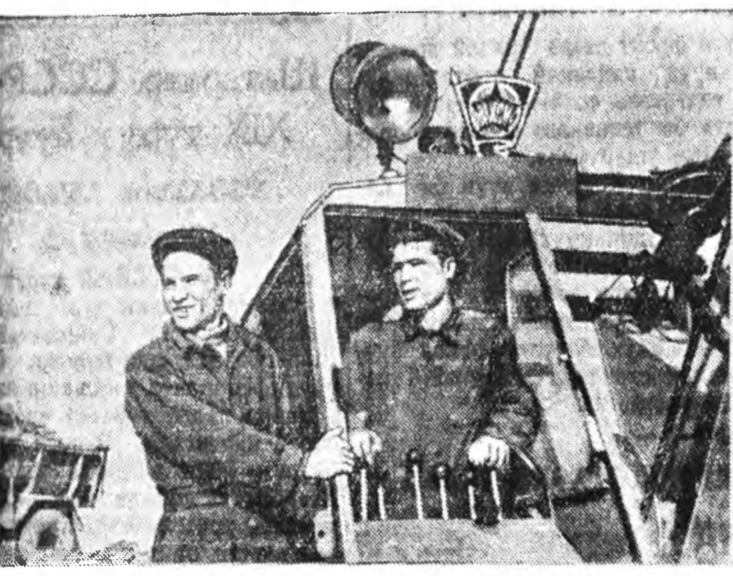

СТАЛИНГРАДГИДРОСТРОЙ. Зүүн эрье дээрэхи барилгын [га]зарта ахадүү Булгаковтанай экскаваторай комсомольско-[ма]ладушуулай экипаж һайнаар хүдэлмэрилжэ, халаан соо-[гоо] хоёр нормо хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: машинист-комсомолец В. С. Булгаков (зүүн гарһаа), бригадир Н. С. Булгаков. Эдэ хоёр экска-[ва]торщигууд ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Хүндэлэлэй грамотануу-[да]р шагнагдаа.

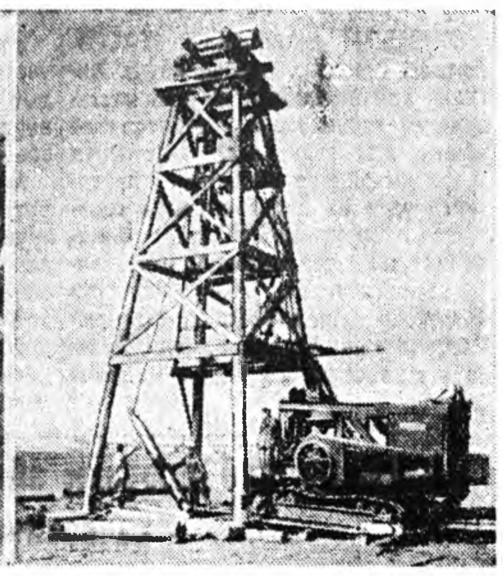

Калачевска барилгын участогай барилгашадай шэнэ городые уһаар хангахын тула артезианска хэдэн скважина малтагдажа байна. Баруун гарһаа — «Уралец» гэжэ малталгын станогой туһаламжатайгаар артезианска скважина малтагдажа байна.

(ТАСС-эй фотохронико).

Сталинградһаа урдуур

[С]талинградһаа урдуур, хууша-[н]гаа урасхалһаа Волгын гэнтэ [та]ажэ эрьеһэн газарһаа, Волго-[Дон]ской канал эхилнэ. Манай [Кра]сноармейскэ барилгын район [эн]дэһээ Дон тээшэ 12 километрэй [...]р эзэлнэ. Тэрэнэй ажалынь [ай]бтар ехэ ба олон янзын юм. [Тэ]нэр гурбан шлюз, каналай 12 [кило]метр трасса, гурбан пристань, [...]ые хүндэлэн гараһан шоссей-[...]ба түмэр замай мостнууд, ка-[налай] доро байха дюкер, паром ба-[ригша] байнабди. Каналай эхиндэнь, [...]ын баруун эрьедэнь нүхэр [Стал]инай монумент бариха хүндэ-[тэ ба]рилгошье баһа манай коллек-[тивт]э даалгагданхай.

[Ка]налай трасса дээрэхи шорой [ма]лталгын хүдэлмэринүүд амжал-[тат]айгаар дүүргэгдээ. Каналай ха-[жуу] тала уруунь шулуу дэбдилгэ [та]жэ ойртожо байна. Дюкер ба-[ригда]аа. Гурбадахи шлюзэй барил-[га д]ээрэхи гол хүдэлмэринүүд [ехэ]хэ Октябриин 34 жэлэй ой [...]эр болзорһоонь урид дүүргэг-[дээ.] Декабриин 15 хүрэтэр хоёрдо-[хи ш]люзэй барилгые, январиин 1 [хүр]этэр нэгэдэхи шлюзэй барилгые [дүүр]гэхын түлөө манай коллектив [тэмсэ]жэ байна. Мүн энэ саг хүрэ-[тэр т]үмэр замай мостын барилгань [дүүрэ]хэ юм.

[Ка]налай эхиндэ архитектурна шэ-[ди]л хэгдэжэ эхилэгдээ. Эндэ [...] постамент дээрэ нүхэр [Стал]инай 22 метрын скульптура [бо]сгодохо юм. Шулуун эрье ба-[ригд]аа, эрье дээрэнь ехэ бульвар [...]. Каналай эрьедэ, тэрэнэй ба-[...]нуудта ба тосхондо модо та-[ригдаха] бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд [ябу]жэ байна.

[...]оходой ябаха Волго-Донской [...]ые правительстваар хараа-[...]ан болзор соо ашаглалгада [оруула]хын тулада бүхы барилгын-[шад ва]жна хүдэлмэринүүдые ба ар-[хитек]турна шэмэглэлые 1952 оной [...] дүүргэхэ гэһэн зорилго ма-[най] барилгын районой коллективэй, [...], мүн Волго-Доной бүхы ба-[рилг]ашадай үмэнэ табигдаха юм. [Барил]гашад энэ хүндэтэ зорилгосо [амжал]тататайгаар дүүргэхын түлөө [...] зоригтойгоор тэмсэнэ.

[Ман]ай бетонщигууд бетонно хү-[дэлм]эринүүдые удааруулхагүй ба [...]рүүлхэгүйн тулада тэдэниие [...]й хүйтэнэй урда тээ дүүргэ-[хын т]үлөө мүрысөөе үшөө зун бай-[жа э]үүсхэһэн юм. Энэ үүсхэлынь [...]ай бүхы барилгашадаар дэм-[жэгд]эһэн байгаа. Коммунист Вик-[тор] Васильевич Чукинай хүтэлбэ-[ри]р бетонно завод-автомадай [хүдэлм]эрилэгшэд зэмсэг түхеэрэл-[гые] хүсэдөөр ашаглажа, баригда-[жа ба]йгаа гурбан шлюз ба бусад [барил]гануудай бетон хэрэглэхэ [...]ые дүүрэн хангаа.

Сухумска гидроэлектростанци барилгын ехэ дүй дүршэлтэй болоод, эндэ ерэһэн залуу инженер Ярослав Соболев гурбадахи шлюзэй барилга дээрэхи хүдэлмэриие илангаяа һайнаар эмхидхээ. Главна инженер Василий Евдокимович Хацкевич, гурбадахи шлюзэй парторганизациин секретарь, ахалагша инженер Николай Иванович Иванов гэгшэд нүхэр Соболевто ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Һүүлэй үедэ эндэ нэгэдхэгдэмэл график бэелүүлэгдэжэ байна, тэрэнэй ёһоор барилгашад ба монтажнигууд хүдэлмэреэ нэгэн доро ябуулна.

Шадабаритай хүтэлбэри ба барилгашадай творческо ажалынь амжалта хангаа. 1951 оной ноябриин 7-до—бүгэдэарадай һайндэр гурбадахи шлюз дээрэ улаан олон яларжа, энэ участок дээрэ гол хүдэлмэринүүдэй дүүрэһэн тухай гэрэшэлэн харуулаа.

Зэмсэг түхеэрэлгын монгажһаа гадна, эндэ үшөө шлюзэй хананууд ба каналай хонхор нүхэнэй хажуу тала хоёрой хоорондохи зайе гэдэргэнь шоройгоор хушаха хэрэгтэй байна. Энэ хадаа олон механизмуудые эридэг ехэ, хүндэ бэрхэтэй хүдэлмэри юм. Олонхи экскаваторчууд ба скреперчүүднэй манай районһоо гаргагдажа, каналай бусад участогуудта эльгээгдэһэн байхадань, шлюзэй барилгашадта олон шанагатай экскаваторнууд үгтэжэ, тэдэнь каналай һүүлшын километрнүүдэй хажуу талыень тэгшэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байна. Энээнтэй дашарамдуулан экскаваторщигууд нүхэд Шафранов ба Козаченко гэгшэдэй урда хүдэлмэреэ хоёр дахин түргөөр дүүргэхэ гэһэн зорилго табигдаһан байна. Эдэнэр мүнөө хоорондоо мүрысөөд, хүдэлмэрилжэ байна.

Энэ хүндэ бэрхэтэй хүдэлмэриие дүүргэхын тулада үшөө нэгэ бэрхэшээл дабаха хэрэгтэй юм. Юуб гэхэдэ, каналай хонхор нүхэнһөө абтаһан шоройнь энэ хүдэлмэридэ таарахагүй—бүри хатуу шорой хэрэгтэй болоно. Иимэ шоройе шлюзһээ хэдэн километр холо газарта экскаваторщигууд эсэгэ хүбүүн Булатниковууд ба Торочкин гэгшэд малтажа абана, тэрэниень самосвалнууд шэрэжэ асарна.

Манай районой бүхы участогууд дээрэ өөрынгөө хэрэгэй гайхамшагта мастернууд, агуухэ барилгын түрүүшүүл бии болоо. Эдэнэр гэхэдэ—мостовой хүдэлмэринүүдэй ахалагша прораб Воронков, скреперистнүүд Победимов ба Парфенов, автомашинын жолоошод Егоров ба Сахаров, экскаваторщик Шафранов ба бусад болоно. Тэдэнэр эрхим һайн үйлэдбэрилэгшэд, новаторнууд байхаһаа гадна, мүн эдэбхитэй общественнигүүд болоо. Жэшээнь, шофер Егоров районно парторганизациин, шофер Сахаров—цеховой парторганизациин партбюрогой гэшүүд болонхой юм. 12 тоннын машина дээрэ хүдэлмэрилжэ байха зуураа, Егоров экспедиторэй уялга нэгэн доро дүүргэлсэнэ. Үйлэдбэри дээрэхи стахановска хүдэлмэреэ эдэбхитэй общественнэ ажал-ябуулгаар тааралдуулан ябуулдаг рядовой хүдэлмэрилэгшэд манайда улам олон боложо байна.

Коммунизмын агуухэ барилганууд түрүүшынхи — Волго-Дон хадаа ехэ һургаал үгэхэ университет болонхой. Волго-донецуудай суглуулһан тон баян дүй дүршэлынь агуухэ барилгануудай бусад коллективүүдтэ айхабтар ехэ ашатуһа үгэхэ байхань һэжэггүй. Илангаяа шанарай түлөө, барилгын хүдэлмэринүүдые үнэгүй хүнгэн болгохын түлөө манай тэмсэлэй дүй дүршэл шухала удхашанартай юм. Эндэ каналай гүнзэгын проектнэ тэмдэгые сахиха тухай хэлэгдэжэ байна.

Газар малталгын хүдэлмэринүүдэй үедэ проектнэ тэмдэгһээ доогуур шоройе ябашье малтажа болохогүй гэжэ инструкцинууд хараалдаг юм. Зүгөөр, барилга дээрэ хэншье проектһээ хазагайрха гэжэ һанаашалаагүй. Гэбэшье, каналай хажуу талыень тэгшэдхэхэ үедэ гараһан шоройгоор проектнэ тэмдэгэй хэмжээе батадхахын орондо барилгашад каналай оёорыень хэдэн сантиметрээр дутуу малтажа, һүүлээрнь тэрэниие проектнэ тэмдэг хүрэтэр дахин сэбэрлэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Энэ дахин сэбэрлэлгэнь каналай зарим нэгэн участогууд дээрэ ехэхэн хохидолтой зүйл болоһон байна. Хүдэлмэринь хэдэн арбаад дахин хүндэ бэрхэтэйшье, үнэтэйшье болоо. Тиин түрүүшээр проектнэ тэмдэгые заахан үлүүлээд, хожомынь тэрэниие хажуу талаһаа гараһан шоройгоор хэмдэнь оруулаа һаа һайн гэжэ бүгэдэндэ элитэ болоһон байна.

Волго-Доной барилгын эсэсэй шатань эгээн таагүй условинуудта—үбэл үнгэрхэ юм. Красноармейскэ барилгын районой коллектив Октябриин урда тээхи мүрысөөнэй амжалтануудые бэхижүүлхэ зуураа, нэгэ доро мүн үбэлдэ бэлдэхэ ябадал дүүргэжэ байна. Районойнгоо барилгын объектнүүдые саг болзорһоонь урид дүүргэжэ тушааха бүхы арга боломжонууд манайда бии. Тиин манай коллектив эдэ арга боломжонуудаа бодото байдалда бэелүүлхэ байһаниинь һэжэггүй.

Н. СЕМЕНОВ, Волго-Доной Красноармейскэ барилгын районой парторганизациин секретарь.

Түрүү загаһашадай дүй дүршэл шудалха

[Респ]убликын загаһанай промыш-[лен]ностиин предприятинуудай хү-[дэлм]эришэд, инженерно-техническэ [хүдэлм]эрилэгшэд болон загаһанай [...]ай колхозуудай гэшүүд за-[гаһа б]ариха жэлэйнгээ түсэб бол-[зорһоо]нь урид дүүргэхэбди гэжэ [...]рюусалгатай уялга абаһан [...].

[Уял]га абаа һаа—дүүргэ, үгээ [үгэ]һөө—бүтээ» гэһэн гуримгай-[гаар х]үдэлмэрилһэн предприятинуу-[дай ко]ллективүүд горьтой амжалта [туйлаа]. Доодо-Ангарын загаһанай [...]ат, Кабанскын ба Галүута-[йн] загаһанай заводууд, хэдэн [...]олхозууд загаһа бариха жэ-[лэйнг]э түсэб дүүргээд, мүнөө тү-[сэбһөө] гадуур загаһа барижа эхи-[лээ. За]гаһа буйлуулдаг Улан-Үдын [...] һайнаар хүдэлмэрилнэ.

[...] предприятинуудай ажахын, [...]на ба профсоюзна организа-цинууд абаһан уялгануудтаа харюусалгатайгаар хандаха ябадалда бүхы гэшүүдээ элсүүлхэһээ гадна, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлдэг стахановецуудай баян дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо тушаа эмхидхэлэй хүдэлмэри хэнэ.

Иимэ хүдэлмэриин ашаар мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагшадай дундаһаа үйлэдбэриин новаторнууд, үндэр бүтээсэ туйладаг стахановецууд, эрхим мэргэжэлтэй бригадирнууд олоороо урган гарана. Кабанскын загаһанай заводой нүхэр Цыбиней, Горячинска загаһанай заводой нүхэр Алеников, Яруунын загаһанай заводой нүхэр Орлов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд загаһа бариха түсэбөө һара, квартал бүри үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, гансал эрхим шанартай загаһа баридаг болоо. Тиигэжэ, Бүхэсоюзна мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэн, гурбадахи шангуудта хүртэһэн юм.

Хэрбээ бүхы предприятинуудай коллективүүдэй гэшүүдэй социалистическэ уялгадаа һайнаар хандажа, тэдээнээ дүүргэбэлынь, загаһа бариха жэлэй түсэб бүхы дээрээ дүүргэгдэхэ байна.

Теэд, зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, түрүүшын ээлжээндэ, Усть-Баргажанай болон бусад хэдэн заводуудай хүтэлбэрилэгшэд социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ. Республикын загаһашадай 9 процент шахуунь мүрысөөндэ элсүүлэгдээгүй байһан баримта хадаа мүрысөөе олониитын болгохые профсоюзуудай комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэдһөө эригдэнэ.

С. Собенников.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Газетэ тараалга муугаар эмхидхэгдэнэ

Арад зоной дунда газетэ ба журнал үргэнөөр тараалгэ ехэхэн удхашанартай.

Гэбэшье энэ хүдэлмэри Кяхтын аймагта муугаар ябуулагдана. Усть-Киранай сомоной колхозуудта энэ хүдэлмэри тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Усть-Киранай почтово отделениин (начальнигынь нүхэр Шульгина) хүдэлмэрилэгшэд колхознигуудай дунда газетэ, журнал тараахэ хүдэлмэри ябуулнагүй. Малажал дээрэ байһан колхознигуудай хэблэл захиха гэхэдэнь холын фермэнүүдээр, гүүртэнүүдээр ябажа захил абаха хүн олдоногүй. Тиимэһээ тус сомоной олонхи ажалшад ба колхознигууд газетэ, журналнуудай 1952 оной захил хэжэ үшөө эхилээдүй.

«Большевик» колхоздо энэ хүдэлмэри илангяа муугаар ябуулагдана Колхозой хүтэлбэрилэгшэд газетэ, журнал тараалгые шухала хэрэг гэжэ тооногүй. Тэдэнэр энэ хүдэлмэридэ колхозой почтальониие ба комсомолецуудые хабаадуулнагүй.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Эрдынеев колхоздоо ба өөртөө нэгэшье экземпляр газетэ захяагүй. Мүн агитаторнууд, коммунист Бадмэтаров, комсомолецууд Цыремпилов, Буянтуева гэгшэд газетэ үнинэй ябадаггүй, тэдэнэр 1952 оной газетэнүүдые ба журналнуудые захяагүй байһаар. Нэгэшье газетэ, «Агитаторай блокнот» захяагүй колхозой хүтэлбэрилэгшэд ба агитаторнууд ажалшадай дунда хайшан гэжэ ниитэ-ойлгуулалмжын хүдэлмэри ябуулха гээшэб?

Тэрэшэлэн хэблэл тараалгаар иимэрхүү байдал Ленинэй ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта үзэгдэнэ. Партийна организациин секретарьнар нүхэд Калёнов, Черноярова гэгшэд ажалшадай дунда хэблэл тараалгаар ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй.

Дээрэ дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар партиин аймкомой ба аймагай хэлхээ холбооной конторын зүгһөө шанга хэмжээ абтахаар болоо.

В. Жигжитов.

Механизациин хэрэгые тооногүй

1950 оной июль һарада Бичурын аймагай гурбан колхоз хамтаржа, «Коммунизм» гэжэ томо колхоз болоһон байха юм. Томодхогдоһон энэ колхоз хүдөө ажахын машинануудые хэрэглэхэ дүүрэн арга боломжотой. Гэбэшье, тус колхоздо энэ хэрэг тоогдоногүй.

«Коммунизм» колхоз нёдондо жэлдэ малажалай хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилхын тулада кормозапарник, үнеэ һаалгые, хонинной нооһо хайшалалгые механизацилха агрегатуудые, соломо хэршэхэ машина гэхэ мэтые абажа, олон мянган түхэриг гаргашалһан байгаа. Гэбэшье, эдэ машинануудынь мүнөө хүрэтэр хэрэглэгдэнэгүй. Колхоз эдэ машинануудые хүдэлгэхэ аргатай юм. Тэндэ электростанци, 25 морийной хүсэтэй локомобиль бии.

Гадна, модо хюрөөдэхэ раматай, механическа тээрмэтэй аад, эдэншье хүдэлмэрилнэгүй. Шалтагаанинь юуб гэхэдэ, ойн захада байһан электростанцияа түлеэгээр хангаагүй дээрэһээ эдэ түхеэрэлгэнүүдые хүдэлгэхэ аргагүй болошонхой. Талха татахын тула һарадаа нэгэ хоёр дахин электростанцияа 2—3 часаар хүдэлгэдэг.

Республикын томо колхозуудай нэгэн болохо энэ колхозой гэшүүд электростанцитай аад керосинова лампануудые носооно. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд Цыбиков ба Аюшеев гэгшэдэй механизациин кадрнуудые бэлэдхэхэ асуудалые хэрэгсээдэггүй дээрэһээнь хүндэ ажалые механизацилгын хүдэлмэри һаатуулагдажа байна.

«Коммунизм» колхоз хоёр томо радиоузелтай юм. Тэдэнэйнь нэгэн хаа-яа дуугардаг. Мүн телефонно коммутатор тодхогдожо, линитатагдаһан ба аппарадууд табигдаһан болобошье, дежурнын үгы дээрэһээ абяа гарадаггүй байна.

«Коммунизм» колхоз хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха, колхозойнгоо тосхоной культурые үргэхэ дүүрэн арга боломжотой байбашье, хүтэлбэрилэгшэдэйнь энэ хэрэгтэ хайхарамжагүйгөөр хандадаг дээрэһээ энэ арга боломжсёо хэрэглэжэ шаданагүй.

Х. Очиров.

Цэдэн ГАЛСАНОВ

СЭЛЭНГЫН ҺОНИНУУД

(Уранзохёолшын блокнодһоо)

1. БУРУУГАА БУЛШАНТАЙ, АДУУГАА АРБИНТАЙ ОНДО ОРУУЛХА

Болонгир намар үнгэрэн үүри һарын дүхэжэ ерэһэн саг. Боро хараан боломсо Загастайн үнэгэн талаар сэнхигэр үнгэтэй «Газик» эһан шадалаараа табилуулжа ябана. Үглөөнһөө хойшо үен сагаан саһан бударһан аад, мүнөө бордоһолжо, башамдаһан һалхин тэрэ саһа халман, иишэ тиишэнь урадхуулан хөөрсэгэнүүлнэ.

Автомашина соо колхозой түрүүлэгшэ, шулуу нүүрһэнэй уурхайн управлениин начальник, МТС-эй директор,—Сэлэнгын аймагай ажахын иимэ гурбан ондоо һалбариие даагшад хөөрэлдэжэ ябана. Үдэшын найман часта ВКП(б)-гэй айкомой пленум зарлагдаһан байгаад, тэдэнэр яаранад.

Колхозойнь түрүүлэгшэ ута сагаан нюуртай, зугаатай шогтой, бойбор түргэн хүн; МТС-эйнь директор хүрин улаан шарайтай, бата бадлюун бэетэй, нюдэндөө башатай эмеэдэ хадагалжа ябадаг. Нүгөөдэ нэгэ зулуур түбшэн хүниинь—инженер-горняк, үндэр сохынь атирзан нэгэ бии болоно, нэгэ үгы болоно.

—Үүри һарада үбһэ эдихэ гэжэ үгэ биигшэ бэлэй гү, тэрэ сагнай одоолшье хүрэжэ ерэбэ хаяа,—гэжэ Сэлэнгын МТС-эй директор нүхэр Кузьмин бэшэндээ хандана.

Колхозой түрүүлэгшын шарайда урмашаһан янза гансата бии болоходол гээд, сүлөөтэйгөөр тамхяа носооһон бэеэрээ:

—Ута намар боложо, нилээн ехэ тэжээлымнай алмаба гээшэл даа. Нёдондонойхиһоо, адагынь хэлэхэдэ, һара хахадаар һүүлдэ малнай тогтобо,—гэнэ.

—Мүнөө жэлдэ, юрэдөө, гансашье мал үхүүлһэн хүниие минии сүүдлэжэрхихол ушартай гээшэ, —гэжэ шулуун нүүрһэшэн тэндэ өөрынгөө һанаашые табяад орхибо.

—Зүб, зүб. Адуушан азаргынгаа зан алдаха ёһогүй, ангуушан буугайнгаа зан алдаха ёһогүй гэжэ, шамһаа удхатай... — гээд МТС-эй директор амтатайгаар энеэбэ.

—Үгы, таанар тэрэ цикличнэ, узловой методүүд гээшээ ямар зэргэ хэрэглэжэ байна гээшэбта?—гээд колхозой түрүүлэгшэ һонюушархан асууба. Тиихэлээрнь:

—Шимнай хони ямаагаа яажа үдхэжэ байһанаа хөөрөөд орхи, —гэжэ нүгөөдүүлынь урдаа оруулбагүй.—Мүнөө малаа тарган дулаанаар ондо оруулха гэһэн асуудал пленум дээрэ хэлсэгдэхэнь бшуу.

Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой түрүүлэгшэ Лодой Дармаев колхознигуудайнгаа шэн габьяата ажалые хойно хойноһоонь гоолон хөөрэжэ оробо.

...Загастайн энэ колхоз, агуухэ Сталинай алтан нэрэ зүүжэ байһан колхоз, бүхы республика соогоо алдар суутай Бурят-Монголой анха түрүүшын колхозуудай нэгэн байжа, ажахы болон соёл культура дээрээ ехэхэн амжалтануудые туйлаа.

Эдэ амжалтануудайнь эгээл гайхамшагта зүйл гэхэдэ, колхозно байгуулалта ба хүгжэлтэ соогуур урган хүмүүжэжэ гараһан шэнэ, социалистическэ ёһоной хүнүүд, хүдэлмэридэ хүдэржэһэн, ажалда атаржаһан эрхим түрүү хүнүүд болоно.

Норбо Галсанович Бадмаевые танихагүй хүн байха аал? Бурят-Монголой ажалшадай делегацитай парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй уулзаһан Кремльдэ болоошо түүхэтэ уулзалган дээрэ Норбо Галсанович хабаадалсаһан юм. Норбо Бадмаев үндэр наһатай болоошье һаа, колхозойнгоо ажалда үнэн шударга ябана. Мүнөө правлениин түрүүлэгшын орлогшо юм.

Эрхим колхозник Лубсан Батуев олон жэлдэ мал дээрэ ябажа, эртэ урда сагһаа хойшо эсэгэ үбгэнэрэй хуряажа ерэһэн баян дүршэлые мүнөөнэй эрдэм ухаанай зоотехническэ һургаалтай буридүүлжэ шудаланхай. Энэ нүхэр хонидһоо ноһо яагаад һаа ехээр, һайн шанартайгаар абаха юм ааб гэжэ һанаан үнөөн боложо ябадаг. Тиихэдэ, нүгөөдэ нэгэ дүршэлтэй хонишон Даба Бадмаринчиновые отарын «гол мэдэн адуулдаг, горхо мэдэн уһалдаг» хүн гэжэ алдуутүй хэлэмээр.

Энэ колхоздо малажалай түрүү һалбари—хонин ажал болоно. Тиимэ дээрэһээ тус ажалай толгойдо эрхим улэдуудаа табиһаниинь ойлгосотой. Колхозой хонин ажалые даагшаар коммунист Жамбал Цэдэнтоев томилогдонхой.

Хонин ажалые хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбэй хэлэлгэ дээрэ колхознигууд барагсаан суглараа һэн. Хахад һүниһөө шилээд үнгэрэтэр болоһон энэ суглаан дээрэ колхознигууд партийна ба партийна бэшэшье һаа хамаагүй, үбгэн залуугай илгаагүй, ямаршье ажалла һаа өөрсэгүй, хонидсо олоор үдхэхэ, хонидойнгоо ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, нооһыень шанартай, ехэ болгохо гол асуудалаа халуунаар зүбшэн хэлсэбэ.

Арсагар шэрүүн нооһотой хонидой орондо имагтал нарин зөөлэн, бамбагар ехэ нооһотой хонидые үдхэхэ зорилго урдаа табинхай. Юрэнхыдөө хони үдхэхэ табанжэлэй түсэбые колхоз дээрээ хоёр-гурбан жэл соо дүүргэжэ, хонидойнгоо тоо толгойе 23 мянга хүрэтэр олошоруулха гэһэн ниитын һанал нэгэн доро тодорон гараба. Зөөлэн нарин нооһотой хонин бүхэнһөө дүрбэн килограмм хахад нооһо хайшалха гол түлэб «советскэ мериносс» гэжэ эрхим үүлтэрэй хони үдхэхэ, хойто жэлһээ абаад хони хайшалалгаа хахадтань хүрэтэр электрическэ оньһоор үйлдэдэг болохо, гадна хони үсхэбэрилгын табанжэлэй эсэтэ гараар нэгэшье хони хайшалхаяа юрэдөө болихо гэхэ мэтын һанамжануud абтаа.

Энээн дээрэһээ харахада, загастайнхид хонидоо түлжөөхэ шухала хэрэгтэ анхарал ханамжатайгаар, бодолго ухаантайгаар хандадагынь элитэ. Эдэнэр «хэлэхэһээ айдаггүй, хэхэһээ сухаридаггүй» хүнүүд болохолоороо, абаһан уялгануудаа лаб дүүргэхэ гэһэн эрид зоримгой сэдьхэлтэй ябана.

Мүнөө хонинажал дээрэ дүршэл ехэтэй, шадамгай хүнүүдээ табижа байнад. Тэдэнэй дунда олониитын политическэ ба культурна хүдэлмэриие һайжаруулха гэжэ партийна организаци үдэр бүри анхаралаа табина.

Үнинэй коммунист үбгэн Бадмаев хадаа: «Үүлтэр һайтай мал үдхөөрэйт; үндэһэ һайтай модо таряарайт» гэжэ бурят-монгол арадайнгаа сэсэн мэргэн үгөөр малшадаа юрөөжэшье ябаа бололтой...

Колхознигуудайнгаа хамтын суглаан тухай түрүүлэгшэ нүхэр Дармаевай хөөрөөн хамта ябаашадайнь досоо олон ехэ бодолнуудые түрүүлжэ байба Энэ үедэ тэдэнэрынь шуурга һанхишье маргажархёод, автомашинын моторой абяашье абахаяа болишоод ябаад һэн.

Үдэшэлэнгынь ВКП(б)-гэй айкомой пленум нээгдэжэ, малай үбэлжэлгэ тухай хөөрэлдөөн баһал гол һуури эзэлээ.

Ингэжэ, мүнөө Сэлэнгын аймагта, манай республикын малажалтай тон томо аймагуудай нэгэндэ, «буруугаа булшантай адуугаа арбинтай ондо оруулая!» гэһэн арюун үгэнүүдые юрын колхознигһоо эхилээд, ВКП(б)-гэй айкомой секретарь хүрэтэр аманһаа һалгаахаяа болинхой.

Малшадта кино харуулга һайжаруулха

Хэжэнгын аймгүйсэдкомой дэргэдэхи кинофикациин таһаг (даагшань нүхэр П. Афанасьев) малай гүүртэнүүд дээрэ октябрь һараһаа хойшо миил дүрбэ дахин кино харуулаа. 40—50 километрын газарта байдаг холын гүүртэнүүдтэ кино оройдоошье харуулагданагүй. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Худанай сельсоведэй Маленковой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой Шара-тала, Чесаны сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Хүлхисөөн, Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой Бахлайта, Дундада, Шанаа, Сүлхара, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой Хасуурта, Нуур, Хуурай зууха ба бусад нютагуудай гүүртэнүүдтэ энэ жэлэй үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо кино огто харуулагдаагүй.

Аймгүйсэдкомой дэргэдэхи кинофикациин таһаг хоёр автомашинатай ба нүүдэл дүрбэн кинотой юм. Гэбэшье, холын гүүртэнүүдтэ ошодоггүй, харин мүнгэн олзо бэдэрэн һара бүхэндэ аяар Заиграйн аймагай лесоучастогуудта ерэжэ кино харуулва. Нүүдэл киногой механигууд Сенотрусов, Перевозников ба бусад кинофикациин даабариие дүүргэнэгүй, нобшо муугаар хүдэлмэрилнэ.

Ушар иимэһээ кинофикациин таһаг октябрь һарада түсэбэй ёһоор 120 сеанс 6500 хүндэ харуулжа, гүрэндэ 15200 түхэригэй олзо доход оруулха байһан аад, миил 102 сеанс 4391 хүндэ харуулжа, 9613 түхэриг оруулһан байхэ юм. Энэ баримтанууд кинофикациин таһагай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһые гэршэлнэ.

Адуу малаа нэгэшье хоролтогүйгөөр, тарган тобиироор ондо оруулхын тулада эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһан малшадта таһалгаряагүйгөөр кино харуулжа байха уялгатай байһанаа кинофикациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд мартаха ёһогүй.

Д. Доржиев.

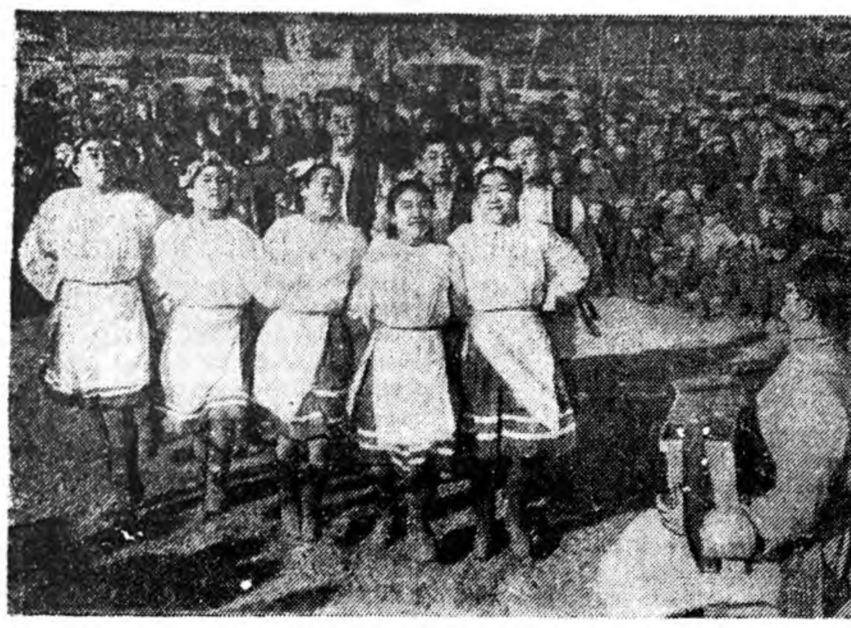

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Улаан Эрхириг» колхозой уранhайханай самодеятельностиин коллектив «Молдаванеску» гэжэ танец наадажа байна.

М. Минеевэй фото.

Хоца НАМСАРАЕВ

БАЯН КАБАНСКЫН БАЯЛИГ hОНИН

(Шүлэгөөр бэшэгдэhэн очерк)

Московско трактаар
Моторой шадалаар табинабди,
Сэлэнгын тохойгоор
Сэхэлэн хотирон тойронобди.
Мандариг доогуур
Машинын абяан дүнгиинэ,
«Аалаар ябая,
Аятай зөөлөөр» гэлсэнэбди.
Кабанскын дайдаар
Хадаhан таряа харанабди,
Холуур ойгуур
Комбайнай бухал гайханабди.
Тарьяан, нарьяан
Тракторай абяан дуулданхай,
Дууряан, дорьбоон
Дуунай аялга дуулданхай.
Хүбүүд басагад
Хүсэеэ гарган хүдэлэнхэй,
Хүгшэд үбгэд
Хүрэнгын таряа илганхай.
Уран шүлэгөөр
Уншаха бэшэхэ гэлсэнэбди,
Урматай баяраар
Угаа ехээр хүхинэбди.
«Казбек» тамхяар
Кармаан дүүрэн ябанабди,
Заншалай ёhoop
Залалсан бултадаа татанабди.
Айлшан янзаар
Аймагайнь центр хүрэбэбди,
Наартай зулгы
Налагай нүхэри золгобобди.
«Баран дайдымнай
Баяни үзыт», — гүүлбэбди,
«Горхо голоймнай
Гоёые харыт»,—гүүлбэбди.
«Зүбшөөнэбди» гэлдэн
Зүрхэнэй баяр хүргэнэбди,
Баясанабди гэлдэн
Барандаа дабтан хэлэнэбди.
Байгалай эрьеэр
Баруун тээшээ зорибобди,
Хоёр «Победээр»
Хойно урда оролсонобди.
Хаананшье газарынь
Харуулдаhан шэнги тэгшэхэн,
Харгыншье сэбэрынь
Хабатай зохид зөөлэхэн.
Хойгуур урдуур
Колхоз айлнууд жэрынхэй,
Адууhа малаар
Ара үбэрынь дүүрэнхэй.
Ажалта үдэртөө
Арбай шэниисэ хубаанхай,
Колхозник бүхэндөө
Хоёрhoo табые хүртөөнхэй.
Орон нютагайнь
Ужам hайхынь харанабди,
Ажал байдалайнь
Арьбан ехынь үзэбэбди.
Хамар дабаанай
Хаяа туласа ошобобди,
«Агалаг намарай
Агаар тунгалаг» гэлсэнэбди.
Шулуун hабаар
Шууюур горхон шуухирна,
Баян уhaap
Байгал тээшээ харьялна.
Хаалта дээгүүр
Хааян, хүүен дэбхэрнэ,
Булад мүнгөөр
Бусалhан шэнгеэр булгилна.

Загаhа үсхэдэг
Завод тэндэ ербынэ,
Губшуур татадаг
Гушаад басагад жэрынэ.
Үндэр бэстэй
Үргэн сээжэтэй директор,
Элбэг үгэтэй
Илдам зантай инженер
Ээлжэлэн заажа
Энэ заводоо харуулба,
Түүхэлэн хэлэжэ
Түрүүн тогтоhынь танюулба.
—Арбаад миллион
Айлшан омуль ерээ бшуу,
Алтан түрhым
Абыт гэжэ асараа бшуу.
Үй түмөөрөө
Үдэhэн үлгынь эндэ бшуу,
Удха ёhooроо
Омулиин гуламта болоно бшуу.
Советскэ наукаар
Суута илалта туйланабди,
Социалис ажалаар
Субилан үсхөөд табинабди.
Баян тунгалаг
Байгал соогуур наадана бшуу,
Толотой тоhолиг
Томонууд омуль болоно бшуу,—
Гэhэн үгээ
Гэнтэ зогсоон таhалба,
Уран нюдэеэ
Урматай болгон сабшалба.
Горхон cooho
Гурбан омуль асаруулба,
Алтан hэрбээ
Асатай hүүлынь булгюулба.
Зэбүүн солгёон
Зээрэг дошхынь магтана,
Хүшэтэй тарган
Хүдэр hайхынь дабтана.
Эхэ омулинь
Энэ гэжэ танюулна,
Эсэгэ омулинь
Иимэ гэжэ харуулна.
Түмөөд түрhэ
Түрэдэг байhынь түүхэлнэ,
Үнэтэй үрэhэ
Үгэдэг байhынь үгэлнэ.
Хуушан дэлхэйн
Хуби заяа хубилган,
Шэнэ дэлхэйн
Шэди эрдэм мандуулан.
Баатарай гараар
Байгал далайе баяжуулhан,
Эрдэмэй хүсөөр
Элбэг загаhа үрэжүүлhэн,—
Ажалша бүхэнэйнь
Амжалтын баяр хубаабабди,
Гайхамшаг тэмсэлэйнь
Габьяата илалта хүндэлбэбди.
Уран шүлэгөө
Уншан дуулан эхилбэбди,
Урма зоригоо
Хэлэн хөөрэн зугаалбабди.
Бултадаа ёholон
Бусахын мэндые хэлсэбэбди,
Барандаа хүхин
Баруун гараа барилсаабди.

СПОРТ

Ород хоккейгээр блиц-турнир

Физкультура ба спортын городской комитет үбэлэй спортивна сезоной нээлгэдэ зорюулан, БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ ород хоккейгээр блиц-турнир эмхидхэбэ.

Тэрээндэ ПВЗ-гэй «Локомотив», «Динамо», «Спартак» гэжэ спортивна обществонуудай команданууд хабаадалсаа.

Турнирай эхилхын урда тээ үнгэргэгдэhэн эстафетэдэ ПВЗ-гэй «Локомотивай» командынхид 1-дэхи hуури эзэлбэ.

«Динамо», «Спартак» обществонуудай командын хоккеистнүүд талмай дээрэ түрүүн гаража наадаба. Динамынхид эхинhээ абаад нүгөөдүүлэйнгээ воротада добтолон, хоёр бүмбэгэ удаа удаагаар оруулжархёо. Тиигэжэ 2:0 гэhэн тоотойгоор динамынхид илаба. Забhарлалгын hүүлээр ПВЗ-гэй «Локомотив» ба «Динамо» хоёрой хоккеистнүүд наадавай талмайда гаража, шангаар тулалдаба. Нааданай түрүүшын хахадынь тэнсэлгээр дүүрээ. Гэбэшье, 2-дохи хахадта ПВЗ-гэй «Локомотивай» команда 3:0 гэhэн тоотойгоор илаhан байна Мүрысөөнэй түрүү hуурида «Локомотив», 2-дохи hуурида «Динамо» обществынхид гараа.

Илаhан командада физкультура ба спортын комитедэй грамота барюулагдаа.

Е. Николаев.

Советскэ культурын ажалябуулагшадай делегаци Англида Карл Марксын могила дээрэ веногуудые табяа

ЛОНДОН, декабриин 6. (ТАСС). Англо-советскэ хани барисаавай hаратай дашарамдуулан Англи ерэhэн советскэ культурын ажалябуулагшадай делегаци Хайгейт кладбищада (Хойто-Лондон) ошожо, Карл Марксын могила дээрэ веногуудые табяа.

Үерhөө боложо хохидолдо орохон Италиин хүн зондо советскэ олониитын организацинуудай үгэhэн туhаламжа тухай итальянска газетэнүүдэй мэдээсэлнүүд

РИМ, декабриин 5. (ТАСС). Үерhөө боложо хохидолдо орохон итальянска хүн зондо советскэ арадай үзүүлhэн энэрхы сэдьхэлэй туhаламжа тухай СССР-эй профессиональна союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй, советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй ба СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй обществонуудай Центральна Союзай Правлениин телеграмманууд «Унита», «Аванти», «Паэзе» ба «Паэзе сера» гэжэ римскэ демократическа газетэнүүдтэ үргэнөөр толилогдоо.

Энээн тухай мэдээсэлые «Советскэ арадай зүгhөө үзүүлэгдэhэн 700 миллион лир хэмжээтэй туhаламжа — hаналаа нэгэдэлгын тодо жэшээ мүн» гэhэн гаршагтайгаар «Унита» газетэ түрүүшын хуудаhандаа толилбо. Тэндээ иигэжэ бэшэнэ: «Итальянска арадта советскэ профсоюзуудай, кооперативуудай ба эхэнэрнүүдэй организацинуудай үзүүлhэн энэрхы сэдьхэлэй туhаламжа тухай мэдээсэлнүүд социализмын алларта орон тухай гүнзэгы баясхалан Итали дотор үүсхэбэ. Нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр үнэн хэрэгэй ба эб найрамдалай шэнэ общество байгуулжа байгаа Советскэ Союзай арадууд национальна угаа ехэ аюулhаа хохидоhон манай орондо туhалхын тула ахадуугэй гараа hарбайгаа, тиин уласхоорондын демократическа hанал нэгэдэлгын бодото жэшээ үшөө дахин харуулба. Италиин эрэшүүл ба эхэнэрнүүд энээние ойлгоо».

Туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө Советскэ Союзда баясхалан хүргэhэн олон зуун телеграмманууд эгээлэй гражданинуудhаа, ажалшадhаа ВИКТ-дэ, итальянска эхэнэрнүүдэй Союзда ба «Кооперативуудай национальна лигэдэ» орожо үргэлжэлhөөр гэжэ «Унита» газетэ заана.

Италиин арад зон Советскэ Союзда баясхалан хүргэнэ

РИМ, декабриин 6. (ТАСС). Үерhөө боложо хохидолдо орохон Италиин арад зондо Советскэ Союзай үзүүлhэн энэрхы сэдьхэлэй туhаламжын түлөө баясхалан хүргэhэн олон зуун телеграмманууд, бэшэгүүд ба посланинууд Римдэхи СССР-эй Посольствын нэрэ дээрэ абтажа байна.

Болониин эд хэрэглэгшэдэй кооперативуудай нютагай федерацинhаа, гостиницануудай ба ресторануудай хүдэлмэрилэгшэдhөө, хилээмэ баридаг газарнуудай хүдэлмэришэдhөө ба хүдөө ажахын кооперативай гэшүүдhээ баясхалангай телеграмманууд абтаба. Болоньядахи «Итали—СССР» обществын секциhээ, тус городой металлургнуудhаа, түмэр зам заhабарилдаг мастерскойнуудай хүдэлмэришэдhөө, түмэр замай управлениин хүдэлмэришэдhөө, трамвайн хүдэлмэришэдhөө, Кревалькоре районой (Болонья провинци) 4 мянган батрагуудhаа посланинууд мүн абтаа.

Реджо-Нель Эмилия, Парма, Римини, Пьембино, Специя, Лекко, Моливелла, Поццуоли ба бусад олон городуудай ажалай палатануудhаа телеграммануул абтаба.

По мүрэнэй оршонhoo зугадаал, Италиин элдэб городуудта байрлаhан олон бүлэг хүнүүдhээ хэдэн арбаад телеграммануудые абаа.

Үерhөө боложо хохидолдо орохон Италиин хүн зондо советскэ арадай үзүүлhэн туhаламжын түлөө баясхалан хүргэhэн телеграмманууд Удине, Павия, Пьембино городуудай итальянска эхэнэрнүүдэй Союзай секцинүүдhээ, Таранто городой сэрэгэй арсеналай хүдэлмэришэдhөө, Специя провинциин таряашадай, ремесленнигүүдэй ба гүрэнэй албахаагшадай организацинуудhаа абтаба.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабриин 6. (ТАСС). Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай hайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, фронтын зарим участогууд дээрэ американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэжэ, тэдээндэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые, ушаруулна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Зүүн фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанай добтолгонуудые гэдэргэнь сохижо, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа.

Мүнөөдэр Кореяын зүүн ба баруун эрье шадархи амгалан нютагуудые зэрлиг муухайгаар бомбодоhон ба пулемёдоор буудаhан дайсанай авиациин добтолхо үедэ Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 1 самолёт унагаагаа.

Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүд

ПЕКИН, декабриин 6. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонhoo мүнөөдэр иигэжэ дамжуулна:

Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые хэжэ байгаа делегацинуудай декабриин 3-да болоhон заседани дээрэ манай тала зүблэхэ зүйлэй гурбадахи пункт тушаа нэмэлтэ хоёр дурадхал оруулаа. Тэдэ дурадхалнууд иимэ гэбэл:

Даб дээрэхи эблэрэлгын үедэ хоёр тала хадаа ямар-нэгэн шалтагаанаар ямаршье зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэгүүд ба hомо хэрэгсэлнүүдые Корея асархын тула юушье хэхэгүй, мүн хоёр талын хоорондо хэлсэжэ тогтооhон ашаа буулгалгын портнуудта шухала шалгалта хэхын түлөө харюусалга даааха хиналтын орган байгуулхыень нейтральна гүрэнүүдые хоёр тала уряална.

hүүлэй хоёр үдэрэй турша дотор манай делегат манай талын тодорхой дурадхалнууд тушаа нүгөө талын табиhан 40 асуудалда бэшэгээр тодорхой харюу, мүн подкомитедэй заседани дээрэ нүгөө талын асуудалнуудтань тодорхой тайлбари үгөө.

Гэбэшье, подкомитедэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ нүгөө талын делегадууд манай тодорхой дурадхалнууд тушаа өөрынгөө хараа бодол хэлэхэ ябадалhaa зайсаhан ба манай талын тодорхой харюу үгэhэн асуудалнуудые дахин табижа, унжагайруулhан байна.

Тиин нүгөө тала хадаа хэлсээнүүдые удааруулха гэжэ эрмэлзэнэ, энэ наадаяа үргэлжэлүүлээ hаа, нүгөө тала даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые удааруулhанай түлөө бүрин харюусалга дааха гэжэ манай делегадууд тодорхойгоор зааба.

Францида советскэ фильмнүүд харуулагдана

ПАРИЖ, декабриин 6. (ТАСС). Парижда советскэ кинофильмнүүдэй фестивалиин баярай нээлгэн болоо. Тус фестиваль 1951 оной декабриин 4-hөө үнгэргэгдэжэ эхилээ. Кинофестиваль дээрэ советскэ 16 фильм харуулагдаха юм. «Ехэ концерт» гэжэ советскэ шэнэ фильмhээ отрывогууд фестивалиин нээгдэхэ үедэ харуулагдаба. Фильм харуулха үедэ хүнүүд оло дахин альга ташаа.

Франциин искусствын, наукын ба демократическа олониитын түлөөлэгшэд советскэ фильмнүүдэй кинофестивалиин нээгдэхэдэ олоороо хабаадаа.

Филиппинын национально-сүлөөлэлгын армиин ябуулганууд

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 6. (ТАСС). Манилаhаа Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhoop, үсэгэлдэр hүни Хукбонгын (Филиппинын национально-сүлөөлэлгын армиин) 250 боецууд Манилаhаа хойгуурхи Санта Рита городые бага саг соо эзэлбэ.

Городто байха үедөө Хукбонгын боецууд тэhэрхэ зүйлнүүдэй склад дэлбэлээ.

Национально-сүлөөлэлгын армиин боецууд Хермоза ба Инфэнта городуудта добтолоо гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Египедэй дотоодын хэрэгүүдэй министрын мэдүүлгэ

КАИР, декабриин 6. (ТАСС). Үсэгэлдэр болоhон пресс-конференци дээрэ дотоодын хэрэгүүдэй министр Сираг Эд-дин-паша октябриин 16-hаа декабриин 5 хүрэтэр Суэцкэ каналай зонодо египтянуудта ушаруулагдаhан гэмтэл тухай мэдээнүүдые дурдаба. Тэдэ мэдээнүүдэй ёhoop, египтянууд 555 хүнөө гээгээ, тэдэнэй 117-ниинь алагдаhан, 438-ниинь шархатаhан байна. Алагдаhан хүнүүдэй тоодо 33 полициинхид ба 84 гражданска нюурнууд бии, тэдэнэй 4-ниинь эхэнэрнүүд ба 5-ниинь үхибүүд болоно. Шархатаhан хүнүүдэй тоодо 8 эхэнэр ба 1 үхибүүн бии.

Суэцын райондо английска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэhэн маневрнүүд тухай хэлэхэ зуураа, эдэ маневрнүүдынь английска эзэмдэлгын ёho журамай хүсые харуулhан ябалал мүн гэжэ Сираг мэдүүлбэ. Египтянууд тиимэ ёho журамые буруушаана, тэрээндэ эсэргүү тэмсэжэ үргэлжэлхэ байна. Эдэ маневрнүүд Египедые айлгаха гэhэн hэдэлгэ мүн байhыень Египетскэ правительство харана гэжэ дотоодын хэрэгүүдэй министр мэдүүлбэ.

Иранhаа американска корреспондентые намнаба

ЛОНДОН, декабриин 6. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, мүнөөдэр Иранай полицейскэ засагаархид 48 часай турша дотор Иранhаа гарахыень «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондент Кларкда захирба.

Англо-американска нефтяной кампаниин агент байhан туладаа Кларк намнагдахань.

Египетскэ правительствын шиидхэбэри

ЛОНДОН, декабриин 6. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулhанай ёhoop, Египетскэ правительство өөрынгөө сэрэгэй миссиие Англиhаа дуудажа ерүүлхэ шиидхэбэри абаа.

Баруун Берлиндэ фашистска организацинууд hэргээгдэнэ

БЕРЛИН, декабриин 6. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, фашистска 30 гаран организацинуудтай болоhон Баруун Берлиндэ «Адольф Гитлерэй өөрынь hахюул ябаhан урдын эсэсовецүүдэй союз» байгуулагдаа. Баруун Берлинэй сенат тус союзые «зүбшөөгдэhэн организацинуудай» списогтэ оруулба. СС-эй штандартенфюрер ябаhан Бехель эсэсовскэ шэнэ организациин хүтэлбэрилэгшэнь болоо. Союзай эмхидхэлэй суглаан дээрэ Бехель үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ: «Демократиин ба уналгын үе hаяар дүүрэхэнь. Дайнай хойто тээхи Германи дотор манай байха hуури байхагүй гэжэ мүнөө хүрэтэр тоолодог байгаабди. Тиимэhээ, манай дундаhаа олохон хүн правительствода ба американецуудта эрид эсэргүү хараа бодолтой байгаа. Гэбэшье, бидэнэр дахин хэрэгтэй болообди гэжэ мүнөө ойлгобобди. hаяар бултадаа дахин сэрэгэй формо үмдэхэбди, гүрэн соохи бодото зонхилогшодынь болохо ёhooроо болохобди. Тиимэhээ, ремилитаризацилгын политика хойшодоо эрид дэмжэхые захирнаб, ушарынь, тэрэ хадаа шэнэ, манай үеын найдабари гээшэ».

Урдын эсэсовецүүдэй 25 процентые хүтэлбэрилхы тушаалнуудта оруулха болооб гэжэ Бехель мэдээсэбэ. Тэдэнэй дунда СС-эй хаупштурмфюрер, мүнөө боннско пограничиа харуулай ахалагша лейтенант Гарольд Миллер, СС-эй штабной врач, мүнөө Тюркгейм районохи врач Герик, мүнөө Штутгартда полицейскэ офицерээр алба хэдэг, СС-эй урдын майор Тейхель гэгшэд бии. Дайнай үедэ советскэ 63 солдадые кинжалаар хадхажа алаб гэжэ Тейхель hайрхадаг байна.

Шатар

Шатараар СССР-эй XIX түрүү hуури эзэлхын түлөө

13-дахи тур

Шатараар СССР-эй түрүү hуури эзэлэлгын 13-дахи тур декабриин 6-да Союзуудай Байшангай Октябрьска зал соо болобо. Партинууд орёо шанга тэмсэлээр илгаралаа.

Забhарлалга хүрэтэр ороhоо 1 парти наадагдаа. Шэрүүн тэмсэлэй hүүлээр 30-дахи ябадалдаа Котов Авербах гэгшэд тэнсэбэ. СССР-эй чемпион гроссмейстер Керес Нотельновтэй наадаад, 25-дахи ябадалдаа илалта туйлаа.

Турнирай түрүүшүүлэй нэгэн мастер Геллер шүүгдэбэ. Тэрээн гроссмейстер Флор шүүгээ.

Аронин Ботвинник хоёр ... жа, 41-дэхи ябадалдаа Аронин ... тон хүндэ байдалтайгаар парти ... хойшолуулагдаа.

Симагин—Тайманов, Бондаре... ский—Моисеев, Терпугов—Бро... штейн, Копылов—Липницкий, Пе... росян—Смыслов гэгшэдэй парти... нууд мүн лэ хойшолуулагдаа.

Декабриин 7-до 14-дэхи тур бо... лохо.

(ТАСС).

Агын hонинууд

УНШАГШАДАЙ КОНФЕРЕНЦИ

Окружной библиотекэдэ Жа... Тумуновай «Нойрhoo hэриhэн та... гэжэ романаар уншагшадай конференци болобо. Конференци ... уранзохёолшо Балданжабон ... хэл хээ. Уншагшадай дунда ... данска дайнда хабаадагшад ... саа. Роман соо харуулагдаhан ... тизанска хүдэлөөн тухай, больше... вигүүдэй образ тухай агроном... Жамсаранов хөөрэбэ.

Конференцидэ округой центр... албахаагшад ба hурагшад олоор... хабаадалсаба.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ТЕАТРЫН АРТИСТНАР

Бурят-Монголой нүүдэл драма... ческа театрын артистнар Агын на... циональна округой колхозууд... ябажа байна. Тэдэнэр Хоца Нам... раевай «Тайшаагай ташуур... Островскиин «Залинта аадар», ... Балдэногой «Булагай эхиндэ» ... пьесэнүүдые эндэхи ажалшадта ... руулна.

Артистнарай табиhан зүжэг... харагшадые ехээр hонирхуулна.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

«Победа» колхоз электростан... бэрижа дүүргэбэ. Колхознигууд... гэрнүүдтэ Ильичын лампочканууд... носоогдоо. Энэ колхоз радиоуз... тай, шэнэ клубтай болонхой. Мүн... модо хюрөөдэхэ рама тодхоо.

Агын МТС-эй дэргэдэ 150 хүн... hууритай клуб баригдаба. Тэрэ клуб... уншалгын ба харалгын залнууд... библиотекын, агротехническа ... hалгануудтай.

430 КИЛОГРАММ МЁД АБАБА

Зугаалайн сельсоведэй «Сове... колхозой зүгышэн Жамсаранов ... жэлдэ зүгынүүдhээ 430 килограмм ... мёд абажа, колхоздоо ехэ ол... оруулба.

БАНИ, ГОСТИНИЦА

Окружной центр — Агинскэ... шэнэ бани баригдажа, ашаглалгада... оруулагдаба. Энэ банида 70—8... хүн нэгэ доро угааха байна. Мүн... эндэ 20 хүнэй байха гостиница ба... ригдаа.

ЗУУ НАhАТАЙ КОЛХОЗНИГОЙ ОЙ

Могойтын районой «Победа» кол... хоздо ажаhуудаг колхозник Ил... Тажинаев hаяхан зуу наhатай бо... лобо. Энээнтэйнь дашарамдуулан... тэрэнэй гэртэ баярай вечер болож... олон айлшад суглараа. Тэдэн... үндэр наhатада үнэтэй бэлэгүүд... барюулhан ба үшөө ута на... наhалхыень хүсэн юрөөhэн байна.

А. Жамбалов.
Г. Дондоков.

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРОВ.

Мүнөөдэр кинотеатрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «А... гэжэ эрэен гүрөөhэн» (11 час 30 ми... тада, 14 час 30 минутада, 16 час...

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Хүнэй ... шүүл» (11 ба 13 часуудта), «Залинта ... аадар» (15; 17; 19, 21 часуудта), «Гэл» (23 часта).

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 18.

Н—03741. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж ...